

LAURA BARRATT

Minner

FILADELFI AFORLAGET

DIGITAL REPRODUKSJON

KRISTENBLOGGEN.NET

Copyright:

*You are free to Share — to copy, distribute
and transmit the work*

Under the following conditions:

*No Derivative Works — You may not alter,
transform, or build upon this work*

MINNER

LAURA BARRATT

MINNER

Utgitt i anledning

Laura Barratts 80 års dag

FILADELFIAFORLAGET A/S

OSLO 1946

Johansen & Nielsen, Boktrykkeri, Oslo.

FORORD

Dette lille skrift var opprinnelig slett ikke tenkt å bli en bok. Det kom for meg, at det kunne være av interesse for mange å høre litt om de menn og kvinner, og begivenheter, som har satt merker etter seg i mitt liv. De fleste inntrykk får en vel i de yngre år. Da lever en mer intenst med og formes i større eller mindre grad av de ting som møter en. Hvor heldig om en da møter så mange gode mennesker og så mange frelste mennesker som jeg gjorde. Hvilken nåde fra Gud det er. Idet jeg begynte å skrive, var det som om disse kjære «gjengangere» fra en svunnen tid stilte seg opp foran meg. Jeg så så tydelig dem og de enkelte ting som sto i forbindelse med dem. Meget var likevel så utvasket at jeg ikke kunne få noe ut av det. Mennesker som kanskje hadde hatt ennå større betydning, har jeg rent glemt.

Denne lille boken er heller ikke tenkt som pinsevekkelsens historie i Norge. Det er bare mine egne iakttagelser, og derfor må ingen vente en detaljert utredelse. Det kunne også være interessant, mente jeg, for mine barn å se hva slags folk deres mor hadde levd blant den lange livsdag.

Min mann er også nevnt meget. Undertiden sier jeg min kjære mann eller min mann, men her i boken får han ennå et navn, og det var det bes-

te for meg. Jeg kaller ham rett og slett Tom, og deler navnet med dere mens dere leser. Jeg kan ikke se å skrive, heller ikke lese hva som blir skrevet, og det tror jeg kan ta bort litt av inspirasjonens glød. Noen søstre har skrevet for meg. Minnene kom likevel så sterkt over meg og i en slik fart, så jeg forsto at skulle jeg meddele disse til andre måtte det gjøres nå. Snart ville det svinne bort for meg igjen.

Det er mitt første forsøk på å skrive en bok, og jeg er overbevist om at det blir det siste.

Ta mot boken som et lite minne fra deres søster

Laura Barratt.

INNHOOLD

	Side
Forord	5
Bergen, den kjære gamle by	9
Barndomshjemmet	11
Den gamle frøken	20
Den gamle «Elleve»	22
Skuespillerinne Fredrikke Nilsen	24
Misjonær Franzon	27
Mitt arbeid i søndagsskolen	30
Kongomisjonær Fredriksen	32
Pastor Ole Olsen	34
Folitikonstabelen som ble frelst	38
Pastor Johnsen	41
Toms mor og hans søster Polly	44
En episode fra forlovelsesdagene og våre virkeår på Voss	48
Livet i Oslo	54
Søster Olafia Johannisdatter	59
I stormfulle dager	66
Maria de Linde	71
Erik Nordquelle	73
Den lille landskirke	77
Den gamle gaten	80
Den glade murer	82
Betaniahjemmet	85
Prostinnen	86

	Side
Skuespillerinne Anna Larsen	87
Hele familien i Danmark	91
Min manns Indiatur	95
Mine venner predikantene	98
Fredikant Wigglesworth	101
Pastor George Jeffreys	103
Venner vi traff på vår Amerikatur	105
På vestkysten	108
Våre brødre	110
Johan Magnussen	112
Oberst Brengle	115
Fru Booth Tucker	116
Catherine Booth	117
På tur med bladmisjonen	119
På St. Hans-tur	121
Reisen via Stockholm til Lettland	123
Pastor Lewi Pethrus	129
T. B. Barratt	130

BERGEN, DEN KJÆRE GAMLE BY!

Hvor mange minner det knytter seg til den! Hvor godt jeg kjente den! I dens gater og smug ferdedes jeg jo daglig. Den lå der så sikker og inneklemt mellom de syv fjell. Slik minnes jeg den fra min barndoms dager, for den er jo min fødeby.

Det er blitt et ordtak at bergenserne er noe for seg selv. Det var nok også sant i de år jeg levde der. Skulle vi noe annet sted ut i verden den gang, måtte vi til sjøs. Det fantes ikke noe tog eller jernbane som bandt Østlandet og Vestlandet sammen. Jeg husker så godt den gang Vossebanen ble bevilget i Stortinget. Jeg var da en småpike i 8—10 års alderen, og jeg husker at da ble det tent lys over alt i vinduer og butikker. Byen var som et eneste festbluss. Det var den måten hvorpå vi la vår begeistring for dagen den tid.

Ofte pløyde jeg sammen med mine små barn sjøveien fra Bergen til Kristiania. To dager og tre netter eller tre dager og to netter tok

turen. Jeg led meget av sjøsyke, og når en da skulle passe barna, ble det ikke bare festreiser. Men når jeg nærmet meg Bergen, etter å ha vært borte et par års tid, og vel var kommet innenfor «Kvarven» og vi nærmet oss bryggen, da var jo alt glemt. Og den gledesstemning en kom i når en begynte å kjenne igjen de kjære: far, mor, søsken og venner som sto på bryggen, syntes jeg overgikk det øyeblikk når en kommer ut av et jernbanetog. Det å komme fra Bergen til Oslo på en natt drømte jo aldri de gamle Bergensere om.

Inne i skostredet lå mitt barndomshjem. Mor pleide å si at Gud hadde gitt henne huset. Hun hadde vært i herskapshus i mange år. Husets gamle herre var meget gjerrig. Da hun noen år etter at hun var blitt gift, vågde å spørre ham om han ville hjelpe henne til kjøp av dette huset, svarte han ja. Og mor syntes at dette var et slikt stort under at hun sa at Gud hadde gitt henne huset.

Hvilket morsomt gammelt hus med kroker og krinkler, et rom her og et rom der. Øverst oppe på kvisten hadde vi fire småpiker vårt rom.

Mange har beskrevet Bergens originaliteter og eiendommeligheter, så det vil jeg ikke innlate meg på. Enhver synes jo at hans egen fødeby er den beste.

BARNDOMSHJEMMET

Far og mor hørte ikke til statskirken. Godt frelste og frigjorte var de.

Det var ikke så lett å komme ut av kirken for ca. 100 år siden. En luthersk prest, Lammers i Skien, var blitt overbevist om at statskirken var ubibelsk. Det ble dannet enkelte frie små menigheter i de større byer i landet. Da så Lammers trodde at tiden var inne til å forlate statskirken, gjorde han det. Men han ble meget skuffet da den store flokken som hadde vært begeistret sammen med ham, heller valgte å forbli i kirken da avgjørelsen kom. Bare et fåtall fulgte med ham. Lammers gikk senere tilbake til statskirken, men de små frie menigheter ble dog stående.

Det var en av disse mine foreldre tilhørte i Bergen. Denne menigheten utfoldet ikke noen større ytre virksomhet, men det kan i sannhet sies at de levde i inderlig bror- og søsterkjærlighet og gjorde vel imot de trengende. Vi barn fant oss alltid til rette, og det var ingen tvang for

oss å være med på møtene. Guds ord gjorde alltid inntrykk på våre hjerter.

Vi småpiker fikk likevel døye adskillig av våre kamerater. De sa at når vi ikke var døpt, kunne vi heller ikke bli konfirmert, og slett ikke gift. Men de tok grundig feil. Døpt ble vi alle, etter å være kommet i troen på Jesus.

Konfirmasjon eller eksaminasjon brydde ikke våre foreldre seg om. Vi kunne aldri ta eksamen i Bibelen mente de, den ble vi aldri utlært i. Heller ikke var det nødvendig å avlegge en prøve i enkelte av dens sannheter, for å få en attest at vi var voksne, eller kunne komme i lære, eller få en begynnerpost. Til disse yrker måtte en kunne finne annet, som en kunne få eksamen i.

De fine selskaper, og de tidligere tiders drikkegilder, samt de mange unødvendige presanger, var skikker som ikke lot seg forene med Guds ord. Disse ville de ikke vite noe av, og heller ikke vi. Vi ble aldri konfirmert eller eksaminert, og ikke brydde vi oss om det heller. Men gift ble vi alle før vi var 21 år.

Noe av det våre kamerater gjerne ville erte oss med, var at vi ikke hadde noen kirker eller klokker, heller ikke noen prester med ordentlige prestekjoler. «Dere har,» sa de, «bare en alminnelig mann, som står og preker.» Da vi fortalte far dette, sa han: «Bare ikke bry dere om det, barn. En prest, vet dere hva han var

og hva han gjorde i Det gamle Testamente? Og det finnes ikke prester i Det nye Testamente. En prest sto bare hele dagen og slaktet. Han stakk kniven i okser, kuer, bukker, geiter, får og lam. Det var etter Guds anordning den gang, så det skal dere ikke bry dere om.» Triumferende gikk vi ut igjen på gaten og sa til kameratene, at de kunne så vel beholde sine prester for seg selv, de var bare slaktere. Men da syntes de at vi var ordentlig ugudelige.

Mange år etter at jeg var blitt gift gikk jeg og hørte en teologisk professor som holdt en del foredrag. En kveld talte han over Det nye Testaments presteskap, og han kom fram med akkurat de samme tanker som min originale far hadde meddelt oss mange år i forveien. «Ordet prest,» sa professoren, «finnes bare i åndelig forstand i Det nye Testamente: I er en utvalgt ætt, et kongelig presteskap, og vi er konger og prester for Gud.» Ordet prest var uberettiget å bruke for en predikant, for en forstander, eller for Herrens vitner i den nytestamentlige ånd. Det minnet bare om den gamle pakts offerprester.

For noen år siden var min mann og jeg innbudt til en høyere luthersk geistlig i Bergen. Da vi hadde drukket te og satt og småpratet, fortalte jeg litt om min gamle by, om min originale far, og jeg fortalte også episoden om hva han hadde sagt om prester. Da vi skulle til å gå,

kom to herrer bort til meg og presenterte seg. Den første sa: «Mitt navn er slakter H., og denne min venn er slakter F.» Et øyeblikk stusset jeg over at to slaktere skulle være innbudt til dette teselskapet. Men så så jeg glimtet i øyet på den ene. Jo, de hadde bitt på kroken begge to. De var begge prester, og etter min fars og professorens utlegning var de begge slaktere. Ja, slik endte det, til stor moro for oss alle sammen.

Et trekk fra mine barndomsdager erindrer jeg så vel. Mine kamerater hadde vært mer enn vanlig slemme mot meg. De hadde gjort narr av meg fordi jeg ikke var døpt, ikke gikk jeg i kirken deres og vi hadde ingen ordentlig prest hos oss, ja til og med leste jeg ikke «Forklaringen» på skolen. Jeg ble så lei og gikk inn og like opp på barneværelset. Jeg fant fram salmeboken som vi brukte på skolen. Det var Guldberg's og mange av de salmene kjente jeg godt, og en av dem syntes jeg var treffende just nå. Med salmeboken i hånd gikk jeg på ny ut på gaten, «hør her», sa jeg, og så leste jeg opp for dem følgende vers: «La meg kun her foraktet være, og leve i en ringe stand. Jeg skal i himlen kronen bære, og herske med min frelsermann. Hver elske hva hans hu står til, jeg kun min Jesus elske vil.»

Ja se, det var jo et salmevers de ikke kunne

komme forbi, for Guldberg's salmebok brukte vi jo i skolen.

Den 9—10 års «predikant» forsto vel ikke meget av hva hun leste opp, men det var en slags balsam på såret, syntes jeg.

Fru Barratts mor.

En av de tidligste vekkelser jeg erindrer, fant sted i baptistkapellet Eben Eser i Bergen. Vi tre eldste piker fikk lov å gå der. På ettermøtene kom vennene og samtalte med mine eldre søstre. De var vel 12 og 14 år, men ingen brydde seg om meg vesle jentungen, som satt

og virkelig gråt over mine synder. Men jeg skjønner nå at det var et nådepust fra Gud.

En annen gang husker jeg at mor, etter et middagsmøte i frimenigheten tok oss fire barn opp på barneværelset. Der fikk hun oss til å knele ned ved en stor rose malt kiste, og så ba hun til Gud for oss. Snille, gode, og gudfryktige mor, som så tidlig ville lede sine barns skritt inn på frelsens vei.

Antallet bøker i vårt hjem var ikke så stort. Det var noen av Krumacker, Rosenius, «Brorsons rare klenodier,» og en del andre, men vi leste disse bøker og hadde stor tillit til dem. Noe som luktet av og bar navnet roman eller novelle, var helt forbudte saker. Det var vel ytterst sjelden at en slik bok fant veien til vårt hjem, og kom den der så var ordet «roman» på titelbladet nok til å ekspedere den ut av huset i en fart. En gang, jeg var vel i 6te klasse da, hadde jeg fått fatt i en slik bok av en klassekamerat. Den var så nydelig, sa hun, og jeg fikk slik lyst til å lese den.

Hvorledes skulle det gå for seg hjemme?

Dagen etter var jeg syk og kunne ikke gå i skole og nå tenkte jeg at her var min anledning. Jeg fikk boken anbrakt under hodeputen og skulle til å lese i den, da kom min eldste søster opp og skulle re opp min seng, og hun fant naturligvis boken. Jeg fikk en kraftig advarsel og måtte utlevere boken straks,

ellers ville hun si det til mor, og det ville volde mor sorg. Jeg tror denne strenge bok-sensur har vært til gagn for meg gjennom hele mitt liv.

Min mann var også enig med meg i dette.

Vi ville ikke i vårt hjem ha noe i bokhyllen som ikke den Herre Jesus kunne åpne og være tilfreds med.

Derfor hadde vi lite bruk for skjønnlitteratur, mens derimot biografier av hellige menns og kvinners liv har vært min hobby.

En del år senere, jeg var da om lag 13 år, kom metodistene til Bergen. Den unge, nidkjære predikant samlet en mengde folk til møtene. Han vitnet om den kommende dom og den evige utelukkelse fra Gud, den som ventet ubotferdige syndere, men framholdt også hvor rik og ubegrenset Guds frelse var for den som tok imot den. Det ble snart røre i byen. Dette var for henimot 65 år siden. «De falske profeter er kommet til byen. De lærer fullkommenhet,» sa prestene på talerstolen. «Det er farlige folk,» skrev avisene. Men Pettersen, så hette den unge predikanten, visste at han var i Mesterens ærend, og holdt på, og sjeler ble meiet ned under Åndens kraft. Flere besvimte, sa de, men med den forståelse jeg nå har av Åndens gjerning, var det sikkert den Hellige Ånd som stred med den onde makt om herredømmet i sjelen. Det grep meg så at han fant

tid til å tale med meg om min sjel, jeg var jo bare et barn, men inntrykket prentet seg dypt inn i meg.

Predikanten, som senere ble min svoger, flyttet til Fredrikshald, nå Halden, og jeg besøkte dem en vinter. Der ble jeg vitne til en vekkelse i den gamle metodistkirken. Møtene holdt på hver kveld fra jul til påske. Mange foreteelser, som folk har misbilliget innen pinsevekkelsen, gjorde meg aldri senere urolig, for jeg hadde sett hvorledes Ånden virket på de mest forskjellige og forunderlige måter. En ung frue var blitt frelst noen år i forveien, og hadde sluttet seg til den lille menighet. Som alle troende i de dager, ble også hennes klesdrakt meget enklere. Hennes vitnesbyrd om Jesus var alltid strålende. I et familieselskap hvor hun var, sa noen av damene til henne: «Du Dagny, du er en jåle, tenk å kle seg slik.» Men vår søster vendte seg smilende om og sa: «Det Jesu blod som taler fred, er alt hva jeg vil smykkes med.» Skjønt hun hadde mange trengsler å gjennomgå, levde hun likevel et lykkelig liv med sin Frelser. Da pinsevekkelsen kom til Halden, fant hun seg svært godt hjemme der.

I denne by ble jeg også opptatt i metodistkirken, men først måtte jeg bli døpt. Jeg ble bare bestenket, da de ikke hadde noe syn på neddyppelsesdåp. Senere i livet sa jeg ofte til

min mann at dersom han noen gang ble døpt, så ville jeg også ta neddyppelsesdåp. En stille mandagskveld i Stockholm på et menighetsmøte, ble vi begge døpt på bibelsk vis av Lewi Pethrus.

Etter noen års forløp reiste min svoger tilbake til Bergen som tilsynsmann. Han var da en meget syk mann (hjerteonde).

En natt kom det bud fra Pettersen etter min mann. Da han kom inn i sykeværelset og bøyde seg over sin venn, hvasket denne: «Tom, jeg er for svak til å løfte min hånd, men sterk nok til å gjøre en himmelreise, Halleluja.» Og himmelreisen fikk han gjøre noen dager etter. Han var ikke mer enn 35 år da han døde. Han etterlot seg den unge hustru på 26 år og 5 små barn. Men Gud var alltid trofast mot dem. Nå har han hvilt i den stille grav på Møllendal i om lag 60 år. Menigheten i Bergen reiste et nydelig minnesmerke over ham. Jeg skal se vår kjære bror og venn igjen, han hvis ord og virke gjorde så dypt inntrykk på meg.

DEN GAMLE FRØKEN

Som skolepike var jeg en gang inne i en broderiforretning og kjøpte garn til mitt broderi. Den gamle damen med de store hornbriller hadde vi veldig respekt for. Som hun sto og ekspederte meg, tok hun Guds navn forforfengelig. Det var som jeg var stukket av en orm. Det dyrebare Jesunavnet brukt på en slik måte! Å, hvor jeg syntes alt ble mørkt og uhyggelig. Jeg kom ut av butikken og gikk hjemover. Min samvittighet lot meg ikke være i ro, og det var med tunge skritt jeg nådde hjem. Røsten i mitt hjerte sa: «Du skulde sagt det til henne at det var uriktig, men du var feig, — feig.» Etter noen timers forløp kunne jeg ikke holde det ut lenger. Der var ingen vei utenom, jeg måtte få sagt henne det. Jeg syntes det var en lang vei opp til butikken igjen. Men der innenfor glassdøren sto hun og talte med en kunde. Jeg sa kanskje bevisst til meg selv: «Vent ikke på en anledning, men finn en». Så åpnet jeg døren raskt, neide og

spurte om «frøkenen ville komme ut litt». Hun så forbauset på meg da hun kom ut, men jeg sa: «De tok Guds navn forfengelig isted, da jeg var her oppe, og det må De ikke, for det navnet er så dyrebart for meg.» — Så, nå var det sagt. Hun så på meg opp og ned, og sa, idet hun la hånden på min skulder: «Gud velsigne deg, barnet mitt, men det er slik gammel vane, og jeg er redd for at jeg kommer til å gjøre det om igjen.» Men jeg var fri, — fri, og løp min vei hjem. Nå kunne jeg gå på møte om kvelden, — ingen fordømmelse.

DEN GAMLE «ELLEVE»

Rett over gaten i Skostredet hvor vi bodde, lå et riktig gammeldags hus. Det var ølutsalg i første etasje, og «Johan i skjorteærmene», som vi kalte sønnen i huset, så alltid mørk og streng ut, så vi barn var litt redd for ham. Men ovenpå bodde jomfru Brinckmann, og når hun satt der ved vinduet og så nedover gaten, satt det også 6 eller 7 katter rundt henne.

Uff, vi syntes det var litt ekkelt.

I et værelse lengre borte bodde Malene og hennes mann Elleve. Malene var så søt og vennlig, hun var torgkone. Om Elleve arbeidet noe, tror jeg neppe. Han var en høy mann, lurvet og slusket kledd. Han var halt og gikk med stokk, og alltid så han sur og gretten ut. Ham var vi også litt redd for. De bodde der i flere år, så jeg så dem nokså ofte. Men så ble Elleve borte, og jeg spurte til sist Malene hvor han var blitt av. «Å, han Elleve ligger syk han, han kommer vel ikke opp mer».

Tanken kom til meg, at Elleve måtte ha det svært trist nå, det var vel ikke noen som be-

søkte ham. Men så sa den gode røst i mitt hjerte: «Kunne ikke du besøke ham? Du kan jo så mange av de deilige Zions harpesanger, og du har Bibelen, som du fikk av far. Gå over og hygg litt for ham.» Men torde jeg våge det? Huset var så trist og mørkt, og jeg kunne treffe på alle jomfru Brinckmanns katter. Men så var det den ensomme Elleve, og så tok jeg mot til meg, ba Gud om hjelp, og gikk.

Det ble ikke bare med den ene gangen, det ble mange ganger. Mange sanger ble sunget, meget av Bibelen ble lest for ham, og trekkene ble mildere, og stemmen mer vennlig og øm. Den gode suppen, som mor var så flink å sende med oss barn, hjalp også godt. Da hans siste time nærmet seg, spurte Malene ham om hun skulle hente en prest. «Å, jeg tenker at den «småpresten» greier det.» Og jeg tror at Elleve fikk tak i Guds nådes tau, og gikk hjem til Gud.

SKUESPILLERINNE FREDRIKKE NILSEN

Under Pettersens første opphold i Bergen ble en av byens dyktigste skuespillerinner frelst. Hun kom inn i det lille lokalet, bøyde seg ved det gamle blodstenkte kors, og ble virkelig frelst. Hun forlot straks teateret, og sluttet seg til venneflokken. Hun hadde på den tid en syk mann, og tre barn å forsørge.

Noen måneder etter hun var blitt frelst, ble hun søndagsskolelærerinne, og jeg kom i hennes klasse. Vi småpiker gjorde store øyne da hun i sin elegante drakt kom og satte seg midt blant oss, og hørte oss i bibelleksen og talte så deilig til oss om Jesus. Senere begynte hun å lese opp Moodys og Wesley's prekener. Hun tok 10 øre i entre. Hennes datter og jeg fulgte med inn i det lille sideværelse, som var ved siden av den større sal, som hun leide. «Kikk inn småpiker og se om det er mange folk.» Når vi da rapporterte tilbake: «nei», sa hun: «Da får dere be til Jesus.» Og Herren hjalp henne også igjennom.

Fredrikke Nilsen.

Senere begynte hun å preke selv, og reiste på den måten flere ganger gjennom Norge, Danmark, Sverige, Finland og Amerika, og jeg vet at mange vil engang stå fram blant den blodtvettede skare fordi den kjære fru Fredrikke Nilsen ledet dem til Jesus.

Hun har nå vært hjemme hos Herren i over 40 år. Få erindrer henne kanskje nå, men jeg er alltid glad ved å minnes min søndagsskolelærerinne, og de mange lykkelige stunder i forbindelse med henne.

MISJONÆR FRANZON

En kjent skikkelse i Bergen blant vennene og i mine foreldres hjem var misjonær Franzon. Den lille, tynne mannen kom som et ildbluss. Hele hans bagasje var en lett, liten håndkoffert, bare det nødvendigste undertøy og noen bøker.

Når han da kom inn i et hjem, var det alltid øyeblikkelig å knele ned og få husets folk med. Det var en takkebønn for god reise, for fred over hjemmet, og det arbeid som nå skulle utføres.

Jeg husker en dag som han satt i vårt hjem, han var alene med meg i stuen, så sa han: «Hvor ofte, Laura, tilber du Gud om dagen?» Jeg stusset og sa på min ungdommelige måte og med den forstand jeg hadde: «Jeg ber til Gud om morgenen og om kvelden, og kanskje en gang i mellom midt på dagen.» «Ja, jeg spør ikke om det,» sa han, «jeg mener, hvor ofte tilber du Gud? Hvor ofte er du innfor Guds åsyn

med takk og lovprisning?» Ja, se det hadde jeg ikke tenkt så stort på før, men hans ord risset seg dypt inn i mitt sinn, og det har hjulpet meg mange ganger senere i livet.

På hans møter var det ikke alltid så streng orden. Respektable troende ble forarget. Lokale var nemlig så overfylte at det var umulig for Franzon å nå ned og tale med de «bekymrede». Det eneste han kunne gjøre for å nå fram, var å gå over benkene. På den måte kom han fram, og den bekymrede sjel, som han nådde fram til, tenkte så visst ikke på hvorfor og hvorledes hjelpen kom til ham. Han dro i sannhet som et ildbluss gjennom landene.

Det ble meg fortalt at engang da han var i Italia og tolken uteble, så ga Gud ham det italienske språk, så han kunne preke en hel time.

Mange år deretter, da jeg var i Chicago, og skulle følge min vertinne ut til hennes manns grav, sa hun at der ute lå Franzon begravet. Hans vertinne hadde funnet ham død i sengen en morgen hun kom inn i hans soveværelse. Det var hjerteslag. Han var gått for å se «Kongen i hans skjønnhet». Hans minne vil leve i mitt sinn så lenge jeg er her til huse.

Det var en bitterlig kald februardag, da vi gikk ut til graven. Jeg gikk inn i en blomsterforretning tett ved kirkegården, og kjøpte en krans. Den ville jeg legge på Franzons grav.

Lenge før jeg nådde graven, var mine blomster frosset til is, men mitt hjerte var glad, og slo varmt ved tanken på at jeg her i denne store verdensby skulle få se den store manns grav, han som lærte meg i noen monn å tilbe Gud. Et enkelt lite monument hadde venner satt på hans grav, og under hans navn sto de ord: «En mann sendt av Gud».

Lykkelige Franzon, som fikk et slikt ettermæle.

MITT ARBEID I SØNDAGSSKOLEN

I flere år ledet jeg småklassen i søndagsskolen. En hending minnes jeg ennå tydelig fra de dager. Teksten var om Aron som støpte gullkalven.

Vi hadde ikke sandkasse i de dager, men jeg hadde en veggtafle, som jeg kunne tegne på. Jeg var aldri flink i frihåndstegning, og gikk derfor ned til bønnenrommet lørdag ettermiddag, så kunne jeg i fred og ro forsøke å tegne en kalv. Etter flere forsøk fikk jeg også noe i stand, men det lignet mest et forhistorisk dyr, og ingen småkalver, som gikk fornøyd ute på marken, ville ha kjent seg igjen. Da jeg var ferdig med min tegning, vendte jeg tavlen mot veggen.

Det skulle nemlig være bønnemøte søndag morgen i samme sal, og jeg ønsket ikke at mine gode venners andakt skulde bli forstyrret ved å se på min tegning. Men da klokken var 12, kom jo alle småbarna, og da måtte tavlen fram.

Før jeg begynte å tale, måtte jeg si til barna: «Dette er en kalv,» og så kom jeg med den

kjente beretning, at Moses var oppe på fjellet, at folket knurret, og ville ha en Gud, som de ville se, og så støpte Aron kalven. Så skrev jeg med bokstaver inne i kalven «guld», altså en «guldkalv». Jeg forklarte dem at det ikke var Guds vilje. Så tegnet jeg omrisset av et hjerte utenom guldkalven. Tenk nå var guldkalven kommet inn i hjertet. Jeg fortalte dem at Gud ikke ville ha noen stygge dyr i hjertet, ikke stolthetens påfugl, eller den listige slange, eller noen av djevelens engler, heller ikke noen guldkalv. Hva skulde vi så gjøre for å komme i riktig forhold til Gud og bli snille, lydige barn? Jeg visket da ut omrisset av kalven, og sløyfet l i «guld». Hva sto det så tilbake? Det sto Gud, og utenom var tegningen av hjertet. Det ble altså Gud i hjertet tilbake, og så var det ikke vanskelig å anvende teksten. Jeg vet ikke hva som gjorde det, enten min vanskapte kalv eller selve anvendelsen, men inntil denne dag har det så ofte kommet klart for meg. «Gud i hjertet», ingen avgud — «guldkalv».

KONGOMISJONÆR FREDRIKSEN

Misjonssaken var heller ikke fremmed for de kjære venner i frimenigheten. En misjonær Fredriksen fra Danmark var på besøk i Norge. Han reiste sammen med en høyere offiser i den engelske arme, oberst Spraft. Obersten ga meg et prospektkort som hadde til overskrift, «Jeg vil». Nedenunder sto en hel del skriftsteder oppregnet hvor Jesus sier «Jeg vil». Det kortet hadde jeg i mange år som bokmerke i min bibel.

Jeg tror at misjonær Fredriksen allerede da hadde vært en periode i Belgisk Kongo. Han talte inderlig godt, og lærte min søster og meg flere kor på kongospråket, som vi sang og nynnet hjemme.

Misjonær Fredriksen ble senere gift med frk. Reuter, som bodde ute på Lysaker. Jeg så henne flere ganger når hun var hjemme fra sine turer i Kongo. Hun hadde med seg et eller to barn, som hun etterlot hos sine foreldre, (barn kunne nemlig dengang ikke leve i nedre Kongo mer enn to år av gangen, og da

måtte de hjem til Europa). Senere, da barneflokket ble større, ble de sendt til et misjonærbarnehjem i Amerika.

Fredriksen var en åndelig misjonær. Det kom best til syne under den såkalte «Profetbevegelse», en slags innfødt pinsebevegelse i Kongo, hvor innfødte kunne komme i henrykkelse, og sjeler ble frelst i massevis. Det var meget få misjonærer som forstod seg på bevegelsen, men det gjorde min venn Fredriksen, som åpnet hele sin virksomhet for den, med det til følge at vekkingen grep om seg i vide kretser.

I den senere tid har jeg fått høre at misjonær Tollefsen besøkte dem på deres stasjon i Sona Bata som ligger i Vest-Kongo. De reiste altså ikke samme vei som våre misjonærer over Tanganyikasjøen, men kom inn fra Atlanterhavet og opp Kongofloden. Hvor godt jeg inn til i dag minnes min kjære misjonær, hvor han talte inderlig til min søster Jenny og meg om Kongo, og hvor godt det trengtes arbeidere der.

Men Herren hadde oppstaket vår vei på en annen måte. Vi ble begge hustruer til predikanter. Vi har ikke vært ute, men vi har vært «hjemme ved tøyet». Fredriksen reiste etter en lang arbeidsdag på misjonsfeltet til Kalifornia i Amerika. hvor hans hustru ennå lever i Pasadina, den samme by hvor dr. Price bor.

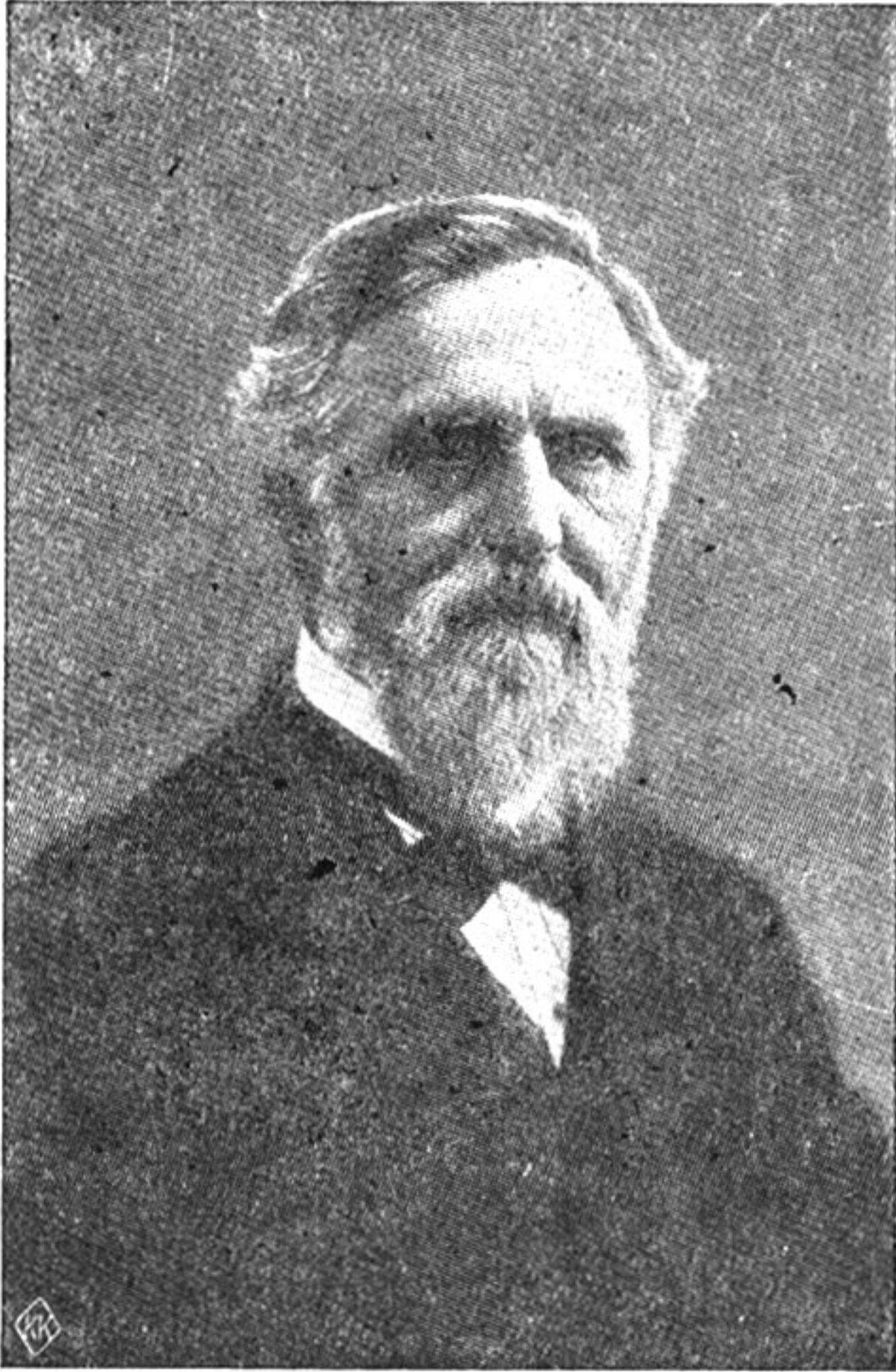
PASTOR OLE OLSEN

Vi fikk en meget god forstander i Bergen noen år senere. Det var pastor Ole Olsen. Han hadde vanskelig for å benytte en talerstol, han måtte ha en plattform, og fram og tilbake gikk han, snart rolig, snart hurtigere, alt ettersom han ble ivrigere. Han hadde en forunderlig evne til å treffe synderne nettopp med det rette ord, og peke på deres synder, så mange trodde han var spesielt underrettet om dem. Han var som en «syklon».

Således prekte han en søndag kveld og viste synden i dens forskjellige forgreninger. «Du melkehandler, har du hatt vann i melken!» Tilfeldigvis stod det en dame som var melkehandlerske, nede ved døren. Hun hadde ikke vært der før, heller ikke hadde hun blandet vann i melken, men hun ble en stadig møtebesøkende, og senere medlem av menigheten.

På en ganske annen måte virket hans lille elskelige hustru. I sitt tarvelige, grå sjal var hun så visst ingen strålende person av utse-

ende, men øynene, de deilige, dype øyne med det glansfulle milde blikk, det var som de sa: «Jeg elsker hver sjel som Jesus døde for.»

Pastor Ole Olsen.

Hun kunne vitne om fullkommen frelse, om et rent hjerte, om helliggjørelsens nådeverk, som hun i tro hadde gått inn i, og nå erfarte kraften av. Når venner kunne tale til henne

om uenighet, og de talte vondt om hverandre, så pleide hun å si: «Å, det er slike små puslerier, de er ikke verd å bry seg med. Den fullkomne kjærlighet driver frykten ut.»

Ved hennes eksempel, og ved hennes forklaring av Guds ord, gikk mange inn i «det seirende liv» og vitnet frimodig om hva de hadde erfart. Min mann og fru Olsen forsto hverandre alltid så godt.

Møtene søndag ettermiddag pleide vi alltid holde kl. 5. Folk pleide å gå tidligere hjem i de dager, men nå da vi hadde dette nådens besøk, syntes vennene vi ikke kunne skilles så tidlig, og forstanderen som bodde nedenunder åpnet sine stuer for et ettermøte senere, kl. 8 om kvelden.

Under bønnemøtet en søndag kveld så jeg plutselig en ung mann, Rye. Han ble senere predikant, og reiste til Amerika, hvor han døde tidlig. Jeg så ham plutselig løfte sine hender, idet han beveget dem over sitt hode, ropte han: «Hvor er jeg? Er jeg i himmelen, eller er jeg på jorden?» Slik holdt han på, idet Guds Hellige Ånd gjennomsitret hele hans vesen. Hadde han levd i pinsevekkelsens dager, hadde han sikkert gått igjennom til en full ånds-dåp etter Ap. gj. 2, 4.

Hvor godt det er for meg nå å tenke tilbake på at mine rikeste minner, mine gladeste timer som ung pike, ikke var i teateret eller i

selskapssalene, men der hvor syndere gråt, Guds barn jublet og de troende ble ikledd hellighetens skjønne drakt.

Noen år senere døde fru Ovidia Olsen, denne Herrens tro tjenerinne, plutselig i Oslo. Min mann har for lenge siden truffet henne igjen i Paradis, og de minnes sikkert de herlige dager i Bergen.

POLITIKONSTABELEN SOM BLE FRELST

Det var en politikonstabel som bodde i samme gaten som oss i Bergen. Jeg husker ennå godt den statelige mann, når han spasserte forbi vårt vindu.

Men hans hustru drakk. Hun var en stor, prektig kvinne, hadde en holdning som en dronning og kunne godt være en foredragsholder, men hun drakk. Hun gjorde livet så surt som hun kunne for sin mann, og barna vokste også opp uten noe ordentlig tilsyn. Hun gikk også på offentlige kontorer og svertet sin mann ned, så han ble til slutt avskjediget fra sin stilling.

Så begynte han å drikke, og han sank dypt ned. Av den store, statelige mann ble det bare et pjusket mannfolk tilbake, men nettopp da han nådde bunnen, ble han drevet inn i vår forsamling og virkelig frelst. De hellige samlet seg om ham, hjalp og løftet ham, inntil han kom helt igjennom, frelst og lykkelig.

Etter en tids forløp fikk han nytt arbeid og beviste i all sin ferd, at den «store foran-

dring» hadde funnet sted med ham. Hustruen kunne undertiden komme ned i kapellet og si noen «ukvemsord» om ham, men han satt stille og rolig og tok imot det. Så etter noen års forløp ble også hustruen frelst, og de tilhørte menigheten i mange år.

«Jo, jeg har hatt det slik lenge.»

Deres datter ble frelst i Frelsesarmeen, og hun og hennes mann reiste senere til Amerika. Der ble hun en meget kjent avholdstaler. Hun hadde sin mors talent og talegave. Deres datter ble gift med en pinsepredikant på Stillehavskysten. Senere ble han leder for den Øst-Europeiske pinsemisjon i Russland. Hun var også en meget flink predikant, og en riktig lykkelig pinsevenn. En liten beretning jeg hørte om henne lød slik: «En dag var hun beskjeftiget med å henge opp vask til tørk. Alt var hengt opp. Da brast snoren, og hele vasken falt til jorden. Hun så litt bestyrtet ut, men samlet opp vasken idet hun nynnet en liten sang for seg selv. Om en liten stund kom hun tilbake og hengte atter opp sin vask. Da var atter ulykken ute, og snoren falt ned. «Halleluja,» sa hun to ganger, og ville atter bære sin vask ned i kjelleren.

En mann, som hadde sittet på sin veranda, og vært øyenvitne til det hele, ropte over til

henne og sa: «Søster, har du hatt det slik lenge?» «Åja,» sa hun, idet hun fortsatte sin vei med et smil.

Da min mann og jeg var på en tur i Øst-Europa, og vi skulle til Danzig, gledet jeg meg ved tanken på å treffe henne der, men da var den kjære fru Schmidt allerede død. Det korte liv var slutt her på jorden. Herren ville ha blomsten hjem i sin egen hage. Hennes minne lever sikkert i Danzig, Polen og Russland. Det hadde jo vært koselig for meg å treffe datteren til et av min egen bys barn.

PASTOR JOHNSEN

En annen kjær person som også kommer i mine tanker, er pastor Johnsen, en norsk-amerikaner, som virket meget ute på Dakotas prærier for 60—70 år siden. Det kunne bo enkelte troende der ute, og det gjaldt for predikantene å oppsøke, trøste og formane de spredte medlemmer. De fylte sine sadelposer med bøker og blad, steg til hest og dro av gårde. De var innom de små skolehus og holdt møter, bodde i de små blokkhus sammen med hele familien og gjerne noen kuer, dersom de ikke hadde rukket å bygge fjøs. Det kunne synes å være harde kår for predikanten, men han var jo en Guds tjener og en tilsynsmann over Herrens egne.

Ikke alltid var det så fredelig der ute på prærien. Nesten bestandig hadde en brennevinshandler vært en av de første som hadde slått seg ned på stedet, og da visste predikanten at her ble det krig. Undertiden om sommeren hendte det, når de holdt sine «camp-mø-

ter» ute i skogen, at brennevinshandleren hadde mobilisert sine tropper, og fått andre med seg. Når predikanten da sto på plattformen, og de troende var omkring ham og sang og ba, kunne det hende at det kom til et slagsmål mellom de to parter. Våre brødre, som har vært dørvoktere i pinselokaler, kunne nok fortelle om litt av hvert av lignende art, men her kunne det hende at predikanten selv måtte forlate plattformen, brette opp skjorteermene og drive motstanderne bort. Det var ikke alltid så godt, fortalte Johnsen, å fortsette sin preken etter å ha fått en blodig skramme, men slik var forholdene blant de ugudelige.

Da Sally ble frelst.

Under et slikt møte var det at Sally, vertshusholderens datter, ble frelst. Predikanten hadde talt om Elieser som var ute for å søke en brud til Isak, men så kom det uro i forsamlingen, og predikanten måtte av sted for å få orden i stand.

Da han kom tilbake, fortsatte han sin preken, og han bønnfalt sjeler om å komme og bli en brud for mesteren. Da reiste Sally seg gråtende, hun, den flotteste jenten i hele settlementet, og knelte ved den uhøvlede store trestammen, som var lagt som botsbenk. Skogen gjenlød snart av jubelrop. Halleluja, en brud er vunnet for Kristus. Er det ikke flere?

Slik holdt de på, de gamle metodistpredikanter. Når Johnsen fortalte denne og lignende beretninger, kjente jeg hvordan mitt hjerte banket, og jeg takket Gud fordi jeg også hadde valgt den Herre Jesus som min brudgom.

Pastor Johnsen virket som tilsynsmann her i landet en 8—10 år. Jeg minnes så godt en tekst han prekte over i Halden: Esaias 28, 20. «For sengen er for kort til å strekke seg ut i, og teppet er for smalt til å svøpe seg i.»

Av vekst var han en liten, undersetsig mann, på en talerstol kunne han vanskelig stå, og alle plattformer var nesten for korte for ham. Han tok seg hjertelig av oss som var ganske unge, så vi elsket ham alle og så fram til hans besøk, som til en fest.

Mange år er nå gått siden han behøvde å forlate sin plattform ute på Dakotas prærier, eller være som en profet og apostel for de adspredte troende. Det er lenge siden han innbød sjeler til å bli en brud for den himmelske Isak. Han tilhører nå selv den brudeskare som ble kjøpt fra jorden med det dyrebare blod.

Jeg takker Gud, at jeg nå når årene kryper inn over meg, kan erindre disse åndens stormenn, som ikke aktet sitt liv et ord verd, når de bare kunne fullende sitt løp og den tjeneste som de fikk av den Herre Jesus, å vitne om Guds nådes evangelium.

TOMS MOR OG HANS SØSTER POLLY

Pastor T. B. Barratts mor.

Skulle jeg nevne noe om mine slektninger, så vil jeg nevne min manns mor og hans søster Polly. Deres liv var som en utgytt salve, «ennardussalve», som fylte hele huset med sin vellykt. Ennå i dag kan jeg kjenne i min ånd hvorledes minnet om dem bringer oljen til å flyte. Min svigermor ble om-

vendt i England i en liten by i Cornwall hvor hun var født. Hun var den gang 17 år, og like til hun døde som 74 åring, eide hun det samme

lykkelige gudsforhold. Hun trodde og fikk oppleve at Jesus var en fullkommen Frelser, som kunne bevare enhver som trodde helt på ham, hellig og ren.

Da hun kom til Hardanger sammen med sin mann, ble det jo ganske andre oppgaver å ta fatt på. Grubearbeidere var i de dager rå, drikkfeldige og ugudelige folk, men hun vant dem alle ved sitt kjærlige vesen. Hun kunne skille de drukne menn fra hverandre så de ble stille og saktmodige, og mange overga seg til Gud.

For hustruene deres var hun som en mor. Hun lærte dem å stelle sine hjem og sine barn. De kom til henne når de skulle sy sine klær, og når de var syke og døende, måtte alltid «frua» komme.

Hun og hennes mann tilhørte metodistkirken, men hun viste et sant og kjærlig sinn overfor andre troende. På sitt gebrokne norsk pleide hun å si: «Det nyttet ikke for oss som bodde så høyt oppe på et fjell å være partiske, da ville ikke noen besøke oss.» Under hennes arbeid om dagen, kunne en stadig høre et halvhøyt eller framhvasket: «Dear Jesus,» — kjære Jesus. Det var det åndepust hun bevegde seg i. Slik levde hun, og hennes minne levde i mange år inne på Varaldsøy etter hennes bortgang.

Jeg har alltid takket Gud fordi det var av en slik stamme min mann var hugget.

Om Polly kunne jeg si at hun hadde sendt alt materiale forut for seg til himmelen.

En predikant fortalte en gang fra en talerstol om en rik dame som syntes hun kom til himmelen. Engelen viste henne omkring, og hun fikk se de herlige palasser og bygninger som var der. Idet hun stanset foran et statelig hus, sa hun: «Hvem skal bo der?» «Å, det er din sjåfør,» sa engelen. «Hm,» tenkte damen, «hvorledes vil da mitt hus bli,» og hun gikk fornøyd videre med engelen, men etterhvert som de gikk, ble husene mindre, og til slutt ganske små. Så sa hun til engelen: «Hvor kan da mitt hus være?» Engelen pekte bedrøvet på et ganske lite hus: «Det var alt hva vi kunne få i stand av det materiale du sendte opp.»

Men min kjære svigerinne Polly sendte, uten at hun visste om det, mange og gode materialer opp. Hun søkte ingen store ting på jorden, hun elsket å leve for å tjene.

Det er ikke bare i pinsevekkelsens dager jeg har hørt tale om et rensset hjerte og hellighet. Det ble alltid sagt til oss at da den første metodistpredikant ble sendt til Norge, hadde biskoppen, idet han la sine hender på hans hode, sagt: «Gå til Norge og oppreis et hellig folk for Herren». Og gjennom mange år hørte vi dette herlige vitnesbyrd.

Jeg minnes at for henimot 60 år siden kom det en amerikaner til Bergen, og han besøkte

vårt kapell. Vi var da flere unge som kunne engelsk, så vi kunne være tolker. Og påny klang dette herlige budskap: «Du kan bli fri, ikke bare fra syndens makt, men fra dens iboen i ditt hjerte.» Han leste Guds ord for oss og henviste oss til alle de steder som beviste at Jesu blod kan rense og bevare fra synden. Og det beste av alt var at Ånden selv ville gi oss vitnesbyrd om at verket var skjedd i vårt hjerte.

Ung som jeg var, forsto jeg vel ikke dybden av budskapet, og skjermene som jeg var fra synden på alle områder i et kristent hjem, og en våken menighet, fikk jeg likevel ikke vitnesbyrd om at helliggjørelsens nådeverk var utført i min sjel, slik som enkelte av mine venner erfarte det.

I mitt gamle autografalbum skrev den kjære predikant Jervelson et vers på engelsk til meg, som jeg ennå i dag kan utenat. Fritt oversatt lyder det slik:

*Herren sørger for alle mine behov
og bevarer meg på sine veier.*

*Jeg ber om meget, han gir meg mer
og enda meget mer han tilbyr meg.*

EN EPISODE FRA FORLOVELSESDAGENE OG VÅRE VIRKEÅR PÅ VOSS

Da vi var blitt gift, flyttet vi til Vossevangen for å begynne et evangelisk arbeid der. La meg fortelle en pussig historie fra vår første forlovelsesdag året i forveien.

Tom var kommet til byen fra Hardanger i forretninger angående gruben, som hans far var bestyrer for. Han var meget ivrig avholds-

Tom og jeg i forlovelsesdagene.

mann og godt kjent med flere av lederne i Bergen. Hos en av disse skulle han bo under sitt opphold i byen. Dennes hus lå i en gate hvor det var vin- og ølutsalg omtrent i hvert hus, så vi syntes alltid det var fælt å gå gjennom Hollendergaten. Likevel var det enkelte pene hus, og i et av disse skulle han da bo.

Like utenfor huset traff han en mann, en sjømann, som var litt beruset. Tom talte til ham om hvor dårlig det var, at han ødela sitt legeme slik og at han burde søke frelse hos Jesus. «Kom her i morgen tidlig, så skal jeg ta deg med til kapellet,» sa han, og mannen lovet det.

Senere på aftenen ble vi forlovet, og vi avtalte at Tom skulle komme kl. 9.30 neste morgen og hente meg, så skulle vi spasere sammen til vårt kjære kapell.

Søndag morgen kom, og jeg gledet meg uhyre til denne deilige tur. Neppe har vel en septemberdag i Bergen vært skjønnere. Det var ikke blitt høst ennå. Luften var varm, og byen lå der i en vidunderlig søndagsrenhet.

Så kom Tom, men tenk sjømannen var med ham. Jeg så litt forskrekket ut, men han forklarte med noen få ord hva som var hendt.

Det var ikke et ord om at han trodde jeg muligens ville føle meg skuffet. Det var jo bare så deilig å ta med en sjel som trengte frelse.

Det var godt at jeg fikk lære denne lekse så tidlig i mitt liv. Senere gjentok det seg så mange, mange ganger at jeg måtte la mine private hyggestunder tre til side for at han kunne virke fritt i sin Herres gjerning. Så gikk jeg da hin søndagsmorgen av sted til kapellet, Tom ved min ene side og sjømannen ved den andre. Om han ble frelst, erindrer jeg ikke. Han burde blitt det, for vi omringet ham med våre bønner.

Barratt hadde vært på Vossevangen året i forveien og arbeidet i avholdssakens tjeneste. Merkverdig nok fikk han god inngang, især blant «de kondisjonerte», (bymennesker) som bodde på Vangen. Begge prestene, doktorene, sorenskriveren, sakføreren og lensmannen, samt de beste menn og kvinner i bygden gikk for å høre og lot seg inntegne i avholdsforeninger.

Jernbanen gikk ikke lengre enn til Voss i de dager, så folket der oppe var nokså isolerte.

De syntes så godt om den unge ildfulle mannen, som talte så overbevisende, og sang og spilte så godt. Han ble en stadig gjest i hjemmene hos disse folk under vinterens løp.

Så ble vi altså gift og skulle begynne på et evangelisk arbeid der oppe, og metodistene hadde utsendt ham. Men da var alle de gode kondisjonerte venner forsvunnet. De søkte helst å unngå oss, og var bestemt på å fryse oss ut.

Men det var ikke så lett å få gjort det med to unge, lykkelige mennesker.

Min mann traff prosten en dag på gaten, og han sa til ham: «Hvorfor vil De komme her, Barratt, og preke? Her har vi nå hatt ro i over 400 år, og så kommer De og skaper slik uro i sinnene.» Men Tom mente at når de hadde hatt ro i flere hundre år, så var det på tide at det ble litt uro.

Ingen torde leie oss hus. En snill bondekone lot oss få bo tre dager i hennes hjem, men så likte ikke folk at hun hadde oss der, og så måtte vi flytte.

Vi fant oss endelig et lite hus. Det lå like ved Vosseelven og så yndig ut, men det var riktig et skærerede. Det fikk vi erfare når vinteren satte inn, men vi holdt tappert ut.

En dame fra Bergen, en juvelerfrue, som vi hadde truffet, besøkte oss en dag i vårt hjem neste sommer. Hun kom feiende inn til oss i sitt elegante sommertoalett, pratet om litt av hvert, og min mann måtte spille for henne. Jeg vet ikke hva det kom av, men da hun var gått, satte jeg meg ned på en av våre pinnestoler og lo, riktig en glad latter. Jeg var fri, så fri. Jeg hadde alt hva jeg ønsket i verden, en god mann, et kall fra Gud til å virke der oppe. Solen var like meget min, som den var den fine frues, og Vosseelvens skjønnhet var like meget for meg. Jeg tenkte ikke den gang på hvorledes

våre møbler så ut. En dobbelt, malt servant var min buffet, og så hadde vi et bord og noen pinnestoler, samt en uttrekkseng. I det annet rom hadde vi vårt piano, en sofa som noen venner hadde forært oss i bryllupsgave og en gyngestol.

La meg fortelle litt om min gyngestol. Den har jeg hatt like til det siste år, og i den har mine barn og jeg reist verden rundt mange ganger. Barna krøp opp på fanget mitt. En forunderlig gyngestol forresten. Snart var den et tog, toget pep, og så dro vi av sted, og stanset ved flere byer underveis. Barna viftet til usynlige tanter og onkler, og i full fart gynget stolen oss like inn til Trondheim. En liten stund etter var stolen den mest vidunderlige oseandamper, og vi lot det stå til utover Nordsjøen. Der ble vi jo litt sjøsyke, og under tiden kunne en av barna falle over bord, men ble naturligvis under angst og fryderop trukket om bord igjen. Min datter Mary har stolen nå. (Den står der i ensom tilbaketrukket verdighet). Undertiden setter jeg meg i den nå, — — men:

Dagen er gått, da jeg sto der lys og ung.

Venner forsvant, og min gang er stiv og tung.

De er reist hjem til et bedre land bak sky.

Jeg hører stemmer kaller bakom livets gny.

Kor:

Jeg kommer! Jeg kommer: For mitt hode
bøyes ned, Jeg hører stemmer kaller
meg til himlens fred.

Borte er de som her jublet, lo og sang,
Barna som kom, satt og lekte på mitt fang,
Nå er de der, hvortil hjertet lenges titt,
Jeg hører milde stemmer kaller skjønt og blidt.

Sang nr. 681 i Maran — Ata.

Kjære, — kjære gamle stol.

Men som sagt, jeg lo da den fruen gikk, og jeg tenkte på hvor meget, meget flottere jeg hadde det enn Mesteren. Ingen ting hadde han å helle sitt hode til. Han hadde bare Martas og Marias hus som losji, og «kom til sine egne, som ikke tok imot Ham». Etter to års opphold på Vossevangen flyttet vi til Oslo, og der har vi bodd hele tiden siden.

LIVET I OSLO

I mine tidligere dager i Oslo kom jeg i berøring med to edle sjeler, to forkleddde «prinsesser». De tok sin bopel ute i «Fjæringen» ved Waterlands bro og i Smalgangen.

Søster Bagger var en dansk prestedatter, hun var utdannet som sykepleierske, kom hit til Oslo og ble en av de første søstre på hospitalet Betanien. Men hun ønsket seg et videre arbeidsfelt, og østkantens gatebarn, og de mange slitte hustruer der, ble især lagt på hennes hjerte. Kanskje ennå noen minnes den kjekke høyreiste kvinne med sin enkle uniform, og den lille bonnett med det blå slør nedover ryggen. Slik så hun ut, min kjære søster Marie Bagger, som hun mer løp enn gikk i sine mange kjærlighetsærender.

Hva kunne hun gjøre for å få guttene og pikene bort fra de trange gatene og de skumle portrom og trapper, og hva kunne hun gjøre for de kjære mødre, så de kunne komme inn i en hyggelig stue, om det så bare var for en liten stund om dagen?

Søster Bagger tigget ikke, hun bare gikk til vestkantens folk og fortalte dem om saken, og snart ble hennes to stuer lik et museum. Det kunne være en silkegardin, en god, gammel lenestol, som hadde gjort tjeneste hos en grosserer, forskjellige slags dekketøy og stentøy, kort sagt meget rart. Men når konene kom og fikk sette seg til rette i de gamle stoler, og se søster Bagger skjenke opp den deiligste te, så fikk disse kvinner et inntrykk av at livet ikke

Søster Marie Bagger.

bare bød på arbeid, men også hygge, og at de også hadde rett til å få litt mer ut av sitt liv.

I den andre stuen var det likedan. Der var dukker i flere størrelser med seng og dukkevogn. Riktignok hadde alt en liten skavank. Dukken hadde en istykkerslått nese, og gyngehesten kunne mangle ører. Her fikk småpikene komme inn tre dager i uken, og guttene de andre tre. Ja, slik holdt hun på.

Hennes store plan, som hun ikke fikk gjennomført, var at hun ville ha en tomt utenfor plankegjerdet i den bakgård der hun bodde. Hun ville bare få låne den noen år, og anlegge en hage der, så hennes barn virkelig kunne få se skjønne blomster, liksom barna på vestkanten.

Men den planen fikk hun aldri i stand. Så tok hun da tre meter av bakgården og anla en hage der. Hos bygartneren og slottsgartneren fikk hun planter. Hvem kunne vel nekte søster Bagger? Og blomster spirte fram, og guttene og pikene fikk vanne og luke, og søster Bagger var strålende.

En sommerettermiddag skulle hun ha hageselskap ute i bakgården. Alt det som der trengtes for å gjøre festen koselig, hadde hun fått. Kjøpmennene og bakerne var snille. Festen skulle denne gang være for menn og kvinner som slentret omkring ute på gaten. Min mann skulle holde tale.

Da festen skulle begynne, sa søster Bagger

til min datter Mary, som nettopp var hjemme fra Rom: «Nå skal vi ut og invitere». Og snart etter kom de tilbake med et følge på 20 personer, enkelte av dem var litt omtåket. Men de kom til bords, og lot kaffen og julekakene smake seg utmerket. Under måltidet reiste en seg og sa at han holdt seg for god til å sitte ved siden av den mann, og pekte på en annen. Så der var virkelig rangsforskjell.

Da alt var oppspist, min mann hadde talt, og vi andre sunget av våre lungers fulle kraft, gikk de, og samtidig forsvant også en del stentøy. Bakom benkene lå den lille nyplantede hage, de yndige små blomstene duftet og skinte i solen, og måtte uvilkårlig minne disse folk om renhet og ynde.

En annen gang skulle vi med søster Bagger på en tur til Holmenkollen. Det var «Fjæringens» damer, som om vinteren hadde hygget seg i hennes stue, som nå skulle ut på tur.

Holmenkollbanen stilte i flere år etter hverandre en sporvogn fritt til disposisjon for denne tur. Jeg var innbudt til å være med som taler. Kaffe, julekake og annet godt var sendt i forveien. Det ble en strålende dag, og alle var vi iført vår beste puss. Et morsommere selskap treffer vi sjelden oppover på Holmenkollbanen.

Men vi skulle ennå få en overraskelse. Søster Bagger hadde talt med Holmenkollens dro-sjeeiere, og fått arrangert at vi skulle bli kjørt

rundt Kraghstøtten, Frognerseteren og tilbake til turiststuen. Da vi steg ut av Holmenkolltrikken, ble vi helt målløse av forundring da den ene landauer etter den andre kjørte fram. Kusken i fin livré åpnet døren, bukket for oss som om vi var storfolk, og inn steg vi fem stykker i hver vogn, jeg tror det var 6—7 vogner. Det smelte med pishen i luften, og av sted bar det. Det tok jo noen minutter innen vi var klar over at det virkelig var oss, som var ute på en slik «bryllupstur», men når jeg tenker meg om, så sømmet det seg jo for en «forkledd prinsesse», å vise litt av hennes far, Guds store kongerike i verden.

Imens hadde betjeningen på turiststuen trukket alle småbordene sammen, så nå utgjorde de langbord, som vi ble benket ved. Etterpå talte jeg til dem ute i det frie, og så sang vi. Nedturen foregikk i samme lykkelige kameratskap.

Søster Bagger reiste tilbake til Danmark på sine gamle dager, og døde der. Hun ble en kjær, god pinsevenn.

SØSTER OLAFIA JOHANNISDOTTER

var en kvinnelig student fra Island, som hadde studert i København. Senere reiste hun tilbake til Island. Der traff hun sammen med noen amerikanske damer, som var på turistreise. De fikk søster Olafia interessert i kvinnenes kristelige totalavholdsarbeid, «Det hvite bånd», hvis motto

Olafia Johannisdatter.

var: «For Gud, hjem og alle land». Vår søster ble en ivrig medarbeider i dette kristelige arbeid, og det burde jo alle troende være. Her var ingen unntagelse for hjemmelaget vin eller bruk av spirituousa i selskapslivet. En kristen skulle være ferdig med all «skamløs ferd», og ikke være lik Kain, han som sa: «Er jeg min brors vokter?»

Søster Olafia ble et levende Guds barn. Etter en del omflakking i verden, slo hun seg

ned i Oslo, og var hjemme på Island bare noen få ganger. Her i byen lærte jeg henne å kjenne, den lille, rare damen. Hun bar alltid sin islandske drakt, to lange fletter som var heftet opp ved ørene og en liten kalott øverst på hodet. Hun skiftet aldri om denne sin drakt, en sort kjole. En cape utgjorde hennes ytre påkledning. Slik vandret hun her i byens gater, talte fra våre plattformer, sto gjerne foran et utvalg av våre kommunale myndigheter, og la de fattiges og de falnes nød som brennevinet så lett førte dem ut i, fram for dem. Jeg var alltid glad ved å regne henne som en av mine gode venner, min «forståelsesfulle venninne».

*På reise i Skottland sammen med
Olafia Johannisdatter.*

For henimot 40 år siden ble jeg sendt som delegat fra en av Oslos hvite bånds foreninger til Edinburgh, Skottland, hvor en verdenskongress av «Det hvite bånd»s kvinner skulle holdes. Olafia var også med. Hun var en av de fornemste delegater. Hun var nå vidt kjent for sine ypperlige foredrag, og talte engelsk flytende. Minnet om hvor vennlig hun tok seg av meg, som jo ikke var mer enn alminnelig delegat, gjør meg varm om hjertet ennå i dag når jeg tenker på det.

Da Olafia var i sin stasdrakt på kongres-

sen, var hun strålende. En nydelig hodebekledning med mange forgylte søljer og brokete bånd, vakkert hjemmevevd forkle. Da, ja da var min lille forklede «prinsesse» fra Smalgangen virkelig et glansnummer.

Mens den lange prosesjon av skotske «sekkepipere» marsjerte gjennom galleriene, var vi, de 3—4 tusen delegater fra alle fire verdenshjørner, samlet der nede i den store Town Hall hvor vi inntok forfriskninger. Etterpå var det taler, og da var min Olafia en av de fornemste. Dagen etter skulle hun til Glasgow og holde et «salong-møte», og ba meg være med. Den vennlighet hun der viste meg, og de mange rike inntrykk jeg fikk av Glasgow, er blant de bilder som ruller fram på min «film», når jeg av og til i skumringen lar de gamle minner passere for mitt indre syn.

Vår vert kjørte oss omkring i byen. Han viste oss det svære lokale, hvor Moody holdt sine store møter. Glasgow var kanskje en av de byer hvor Moody vant de fleste sjeler for Jesus. Å, hvor jeg kjente meg i slekt med alle de hellige.

Mitt møte med fru Hanna Pearsall Smith.

En dag under møtene i Edinburgh satt en høy, statelig dame på plattformen. På hennes hvite hår satt enn hvit, liten kappe. Hun had-

de en fotsid, sort kjole, og en hvit krave om halsen. Noen i nærheten av meg sa at dette var fru Hanna Pearsall Smith, forfatterinnen av boken «Et lykkelig liv».

Tenk, kjære venner, her skulle jeg virkelig få se denne kvinne, hvis bok hadde vært til så stor velsignelse for meg. Den er oversatt til mange språk, og tusenvis av mennesker i Norge og ellers over hele verden, har sikkert lest den. Selv har jeg fått være med å spre den i hundrevis. Den er å få kjøpt i Norge. Læsningen av denne bok forekommer meg å være som å stå foran en åpen portal. Du kan gå inn fullt forvisset om at alle de skatter, de muligheter, de forsikringer du får, alt er ditt. Gå bare inn, drikk av melken, et av honningen, vær en fri, rik borger i Guds veldige rike, som allerede begynner her, og fortsetter «over der».

Jeg kunne neppe vente til møtet var slutt, jeg måtte fram til henne, trykke hennes hånd, se opp i hennes klare øyne og fortelle henne at jeg var en av dem som priste Gud for henne og boken. Hun smilte og takket. Hun er sikkert hjemme hos Herren nå, og i Guds herlige himmel tror jeg nok jeg skal gjenkjenne henne.

En sommer som vi bodde ute på Digerud i Oslofjorden, var min mann og jeg, samt våre to eldste småpiker, gått en dag for å avlegge

en visitt i det lille fyrtårnet. Det var riktig morsomt å få se seg omkring, og til sist kom vi inn i selve stuen. Damen som samtalte med oss, det var visst datteren, kom inn med et brett med små glass og en flaske. Hun begynte å skjenke opp i glassene, men før jeg riktig kunne vite om det var oss hun ville traktere, eller om det var vin i flasken, trakk min eldste pike meg i armen og sa ganske høyt: «Drikk vel du noe slikt, mamma?» Jeg måtte jo svare på barnets spørsmål, og skjønnte jo at vinen måtte være bestemt for oss. «Nei, du vet mamma drikker aldri vin,» sa jeg. «Å, drikker ikke fru min gode, hjemmelagede ripsvin?» Jeg forklarte henne så høflig som mulig at den hjemmelagede vin ofte hadde flere prosent alkohol i seg enn den utenlandske vin. Så ble vinen tatt bort uten noe mer snakk, og vi hadde det like hyggelig etterpå.

Mine to småpiker var medlemmer av avholdsforeningen «Det hvite bånd», og Mary hadde den hvite sløyfe på sin kjole. Da de var på hjemveien fra møte en dag, og kom opp i Torggaten, møtte de en drukken mann. «Knapp opp kåpen din,» sa Ester til sin søster, «så den fulle mannen og kan se den hvite sløyfe.»

Troskyldige barn. Hun trodde at bare han fikk se den hvite sløyfen, så ville det gjøre ham

til avholdsmann. Jeg tror neppe mannen la merke til sløyfen.

Enkelte ganger i livet har det lydt for meg: «Knapp opp kåpen din Laura, og la menneskene som går så trette og likeglade omkring deg, la dem få se inn i ditt hjerte, det hjerte som er blitt rensset i Frelserens blod, og hvorom Jesus selv sa: «Salige er de rene av hjertet.» Det nytter lite at vi forsøker å vise fram et hjerte fullt av gode gjerninger. Det må være en ting, et midtpunkt, som stråler fram, idet vi åpner vårt hjerte, og det må være Jesus, verdens Frelser.

I de senere år, da jeg hørte Erik Nordquelle vitne, sa han undertiden til stor forargelse for mange av tilhørerne: «Jeg skulle ønske det var en glassplate over mitt hjerte, så du kunne se inn, og se hvor rent det er.» Det var naturligvis en drastisk framstilling av sannheten, og folk hadde naturligvis tålt ham meget bedre, dersom de gjennom glassplaten hadde kunnet få se inn i et hjerte, hvor djevelen og hans følge regjerte.

Naturligvis mente han ikke den lille kjøttklump, som banker i vårt bryst, men det evighetsvesen hvor vi kan motta eller forkaste Jesus.

Min mann var meget ute og reiste, og tiden kunne iblant falle meg lang. Jeg kunne bli trett av det daglige arbeid, og småguttene

våre var viltre. Så sa jeg til min hushjelp: «I dag vil jeg ha en fridag.» Hun tenkte kanskje at nå går fruene til Holmenkollen, eller tar seg en riktig bytur, men jeg hadde andre planer. Jeg fant veien nedover til Smalgangen, riktig et eldgammelt hus. Trappen til annen etasje var omtrent som en stige, og mørk. Ingen entre var det, men her bodde Olafia, og dit skulle jeg. Snart var jeg plasert i den gamle kurvstol, og så nøy jeg min fridag. Der fikk jeg alt hva jeg ønsket å få den dag, frisk, åndelig luft, og utsyn over Guds arbeid i verden. Vi så forbi den trange stue og inn i Guds herlighet.

Kunne en trett mor få en bedre hviledag? Men så var jeg jo hos en «forkledd prinsesse». Hun løftet litt på forklodningen og lot meg ane hvor rik hun var, og den samme rikdommen var jo også min, og så lo vi og gottet oss, og den tallerken havresuppe som hun serverte til middag, smakte meg utmerket.

I STORMFULLE DAGER

Jeg minnes et annet tilfelle. Det hadde hendt noe riktig vondt i en av småbyene, og straks fikk min mann og vekkelsen skylden for det. «En farlig mann, han gjør folk vanvittige, han bør settes fast!» Slik skrev avisene og sparte ikke på sverte. Samtidig kom det melding fra København gjennom avisene om at den «farlige mannen» også var der. Ungsocialistene hadde kastet stoler ned fra galleriet, de hadde knust store speilglassruter, og da den «farlige mann» også hadde unnsuppet på sporvognen, hadde urostifterne fulgt etter og trukket ned den elektriske ledning, så sporvognen stanset.

Alt dette leste jeg i avisen. Da sendte jeg ham et telegram og ba ham være forsiktig, ikke tale der mer og helst komme hjem til meg og barna.

Noen timer senere fikk jeg følgende telegram: «Viser du deg motløs på trengselens dag, så er din kraft ringe.» (Ordspr. 24, 10). Jeg

visste det nok, min kraft var ringe, og det var ingen tapper kriger som den dag gikk og syslet i sitt hjem. Utpå ettermiddagen reiste jeg oppover til Slemdal til den elskelige gamle prestefrue, som nå forlengst er hjemme i himmelen, fru Buck.

Ennå et tilfelle i forbindelse med «den farlige mann» hendte i begynnelsen av vekkel- sen. Min eldste søster som bodde i Bergen, hørte også de mange rykter og leste de forskjellige uttalelser i avisen om min kjære mann. Jeg sa til Tom: «Ta småguttene med deg og gå ned og fotografer dere,» og så sendte vi dette bildet til min søster, Hanne. Da hun så det, sa hun: «Åkk, det er nok ikkje noke i veien med Tom!»

Fru Buck.

Hun hadde et hjerte og hjem for alle Guds barn. Farbror Boltzius hadde vært hennes gjest, og min mann og jeg måtte en gang være hennes gjester, og sove under det samme sengeteppe som Boltzius hadde sovet. Til henne gikk jeg og utøste mitt hjerte, og da Olafia også kom der opp, ble vi et «trekløver». Men da vi gikk nedover ved elvetiden, hadde ennå ikke skyene lettet seg fra mitt sinn. Vi gikk nedover de stille, vakre stier, kjente blomsterduften i den skjønnne sommerkveld. Enkelte villaeiere

T. B. Barratt og barna.

sto og vannet sine hager, alt var så harmonisk. Da vi nådde mitt hjem, hadde alle Guds løfter og forgjettelser, som Olafia pekte på for meg, gjort sin virkning.

Og da jeg la mitt hode på puten den kveld, kjente jeg at jeg hvilte trygt på den mektige arm, som var under meg, og jeg visste at det var andre millioner av trette hoder og hjerter, som også hvilte på den samme arm som jeg, og på samme tid. «Velsignede, mektige Frelserarmer.»

Med takk minnes jeg også alle de herlige pinsemøter vi hadde i fru Buck's stuer. Vi kom inn og fant oss en krok og der kunne vi ligge sammen med alle de andre og be og motta.

Noen år senere sto jeg ved Olafias blomstersmykkede kiste. Etterat pastor Øhrn hadde talt, fikk andre av hennes venner lov å benytte anledningen, og jeg fikk også sagt noen ord der, men jeg skal treffe henne igjen «over der». «Hvite bånds venner» har reist henne en byste nede ved Waterlands skole.

En dag gikk jeg forbi der, og så at en snøball var kastet mot henne, så det ene øyet var tildekket. Jeg tok mitt lommestørkle opp og fjernet snøen omhyggelig, så tørket jeg av hele ansiktet.

Noen smågutter sto ved siden og måpet, og så på. «Gutter,» sa jeg, «denne dame bodde

her nede i Smalgangen, og var så glad i alle gutter og piker. Hun var også venn av deres mammaer og pappaer. Dere skal ikke kaste sneballer på henne, og ser dere noen som gjør det, så tørk det alltid av. Vil dere love meg det?» Og guttene nikkete så troverdig med sine små hoder.

MARIA DE LINDE

En av de kjente kvinneskikkelser i de religiøse kretser i Oslo fra mine tidligere dager, var fru Maria de Linde. Folk minnes vel ikke hennes navn.

Hun og hennes mann kom fra Danmark og ble bosittende her. Søster de Linde var et av de menneskér som en alltid ønsket å være sammen med. Hun var så hjertens god og elskelig, og en hadde følelsen av når en var sammen med henne, så var det nettopp deg, nettopp din interesse hun brydde seg om.

Det var dårlig bevendt med gamlehjem i de dager. Sykehusene var få og små, og for de gamle, syke og enslige var det ingen plass. De led mange ganger nød på grunn av dårlig pleie.

Fru de Lindes hjerte rørtes over all denne nød, men det var så lite hun fikk utrette. Hun hadde selv et stort hjem og mange barn. Som jeg tenker på henne i dag, ser jeg den yndige kvinne med det gode smil, og hennes smil og hele hennes vesen syntes å si: «Hva kan jeg gjøre for deg?»

Så ble hun en gang angrepet av en heftig og smertefull sykdom, og under denne lovet hun Gud at dersom hun ble frisk, så ville hun få i stand et hjem for gamle enslige.

I Markveien, i bakgården i hennes manns forretningsgård, tok hun først en etasje, senere to, og innlosjerte en del av disse gamle. Jeg var med på flere sammenkomster oppe i de små stuer. Rittmester Guldberg var en god venn av henne og hennes arbeid. De trodde begge på at Jesus kom snart, og ville derfor arbeide før natten kom. Jeg var også i mange år medlem av en kvinnemisjon, som arbeidet for dette sykehjem.

Senere ble eiendommen Betesda i Theresegt. innkjøpt til dette øyemed. Snart ble det to bygninger. Nå er huset Betesda omtrent jevnet med jorden, bare i en liten del av en gjenstående bygning mottas noen syke og en stor femetasjes forretningsgård er reist på tomten.

Et nydelig maleri av fru de Linde hang i alle år i hallen i Betesda. Nå finnes det jo så mange, både kommunale og private aldershjem rundt om i byen, men fru de Linde var en foregangskvinne. Jeg betrakter dette som en av mitt livs begunstigelser at jeg fikk kjenne denne søster.

ERIK NORDQUELLE

Jeg har nevnt før at denne bok ikke måtte betraktes som pinsevekkelsens historie, den må en annen skrive, og at dette mer er mine personlige erindringer. Venner som har fulgt med i arbeidet, vet nok om de mange misforståelser som pinsevekkelsen var utsatt for i de første år.

Straks etter min manns hjemkomst fra Amerika, var br. Erik Nordquelle en av de første som åpnet sitt lokale for ham.

Den gang eksisterte Bymisjonen ennå, og den hadde sitt lokale i 2. etasje i Citypassasjen. Der holdt vi også en del møter. Men snart begynte kontorfolkene over og under å klage over støyen og uroen som fulgte med disse møter, og eierne forbød oss å holde dem.

Hva skulle vi så gjøre?

På et møte ble det spurt om noen kunne anwise oss et lokale. En ung mann, Bot Nyberg, svarte da at han trodde sikkert Erik Nordquelles lokale kunne fåes. Han var predikant der da.

Enkelte samfunn tilbød oss sine lokaler for et møte nå og da, men dette var møter for hele dagen. For møtene i den tiden varte bokstavelig fra kl. 11 om formiddagen til kl. 11 om kvelden. Folk kom og gikk, men mange forble hele dagen innfor Guds ansikt.

Da Nordquelle så kom tilbake, var han vennligsinnet overfor møtene, og vekkelens folk forble der, mens Barratt de tre-fire første år reiste omkring i verden. Han var i India, Palestina, Syria, Egypt, Sveits, England, Skottland, Holland, Tyskland, Russland, Finnland, Sverige, Danmark, Island, Færøyene foruten Norge på kryss og tvers, inntil han opptok den mer samlede virksomhet i Møllergaten 38.

Erik Nordquelle sto i grunnen som et motsigelsens tegn blant de troende. Som Osloboer hadde jeg hørt meget om ham. Jeg hadde til og med hørt at enkelte metodister fra den gamle tid hadde gått dit ned og funnet igjen vitnesbyrdet om helliggjørelse.

Men det var ellers så meget ved mannen. Han fant så mange feil ved andre troende, sa folk, og latterliggjorde dem, så dit ville ikke jeg gå, skjønt min svigerinne Polly også hadde funnet veien dit ned, og frydet seg sammen med dem.

Det var mot slutten av min manns Amerikaopphold, noen måneder før han ble døpt

i den Hellige Ånd. Brevene hans begynte å bli så forunderlige, men jeg forsto dem. Han lengtet etter Gud, og jeg begynte også å bli hungrig, og til stor ergrelse og bestyrtelse for enkelte av våre venner i Bymisjonen, begynte jeg også å gå der. Skjønt min kjære gamle pastor ringte meg opp i telefonen og sa at jeg burde ikke gå der, for det ville skade min mann når han kom hjem, så kunne jeg ikke la det være. Jeg var trett av så mange ting, av basarer og fester, av musikk- og sangunderholdninger. Nå ville jeg møte ham, — Jesus, — jeg hungret.

Det hadde ikke gått å samle inn til «Håkonsborg» i Amerika. Tom skulde først sende hjem til familiens underhold og det ble lite det som kom hjem. Husleien sto ubetalt, og det var dårlig med vintertøy til barna. Et av barna lå i difteri på Ullevål. Vanskeligheter kan ofte trykke hårdt og bringe et Guds barn tilbake til utgangspunktet, — Jesus. Og han ville jeg nå ha tak i. Jeg ville se ham, jeg ville oppleve ham.

Jeg tror at det var etter det første møte i Torggaten 7 at Erik Nordquelle kom ned til meg i salen. Han talte så kjærlig, så vennlig, så forståelsesfullt, som om han kjente meg godt, og forsto mine vanskeligheter, enda han ikke kunne høre et ord. Det var midt i november måned, riktig regnfulle kvelder, mørkt og

trist ute, men jeg gledet meg alltid fra morgenen av den dag det var møte, og så gikk jeg. Benkene hadde ikke ryggstø, men de beste klappstoler ville ikke vært behageligere for meg å sitte på i de dager. Bare det å få være der var nok for meg. Jeg så enkelte søstre som skulle samme vei som meg hjem, men jeg brydde meg ikke om deres følge. Når jeg kom ut fra møtet, trakk jeg regnkåpen godt om meg, slo opp min paraply, og så gikk jeg så lykkelig hjemover alene. Jeg ensset ikke at regnet silte ned, eller at jeg tråkket i den våte sneen. Jeg hadde jo Jesus med meg, og skjønt vi ikke hadde noen Maran-Ata, så var det dog som den kjære sang nr. 42, «Ofte kan det bare bli oss to», sang i mitt hjerte.

Barratt reiste meget de første år, men vekselens folk forble, som jeg før sa, for en stor del i Torggaten 7. Da så Barratt kom hjem, samlet de troende i en bibelsk menighet og innskrev medlemmer, fant Nordquelle, at det syn hadde ikke han, og så skiltes deres veier med hensyn til virkeplass og virkemåte.

Barratt fikk mange år senere følge sin gamle venn til graven der ute på Nordstrand, hvor hans jordiske støv hviler til oppstandelsens morgen.

DEN LILLE LANDSKIRKE

Noen år etter vekkelens utbrudd fikk Barratt en innbydelse fra en prest i nærheten av Kristiansand, og han reiste dit. Den lille landsens kirke hadde ingen lamper, for de brukte bare kirken til høymesse. Presten og min mann fikk det travelt med å henge opp kjøkkenlamper, og andre lamper, så de kunne bruke kirken om kvelden. Vekkelsen brøt også ut her.

Presten hadde i forveien skrevet til kirkeministeren og spurt ham om en venn kunne få tale i kirken, og til svar fikk han «ja». Han nevnte ikke vennens navn.

Senere ble det meget uro og skriverier i avisene. Også i vittighetsbladet «Vikingen» sto Barratt og presten avtegnet bak en søyle, som om de sto og godtet seg over kirkeministerens godtroenhet.

Men rundt alterringen i den lille kirke lå nå folk og ba, noen om frelse, andre om et rensset hjerte og om åndsdåpen. Som ellers under slike møter ble det høylydt lov og pris til Gud,

og en kvinne priste også Gud i nye tunger. Dette ble for meget for enkelte av de gamle rettroende. De ville ikke ha slik bråk og uorden inn i den fredelige kirke. Det ble telefonert til prosten, og han forbød møtene. Men ilden og gløden, som enkelte hadde fått, kunne ingen frata dem.

Enkelte mente at presten måtte mentalundersøkes, og for å unngå dette, reiste han inn til Kristiansand, og dro så i nattens mulm og mørke over til Fredrikshavn i Danmark, og la seg inn på en nerveklinikk der, men det ble snart erklært at han ikke feilte noe.

Min mann fortsatte da møtene i Kristiansand, men nå holdt avisene på med å skrive, og det var ikke de peneste ting de sa om Guds verk. Barratt ble også nå erklært for en «farlig mann».

En lørdag ringte det i telefonen fra Kristiansand. Det var en mannsstemme i telefonen: Om ikke fru Barratt ville komme ned til Kristiansand? Barratt ville det så gjerne. Men jeg var blitt mistroisk. Hvorfor ringte han ikke selv? Var han arrestert, eller hva? Jeg sa til mannen i telefonen at jeg ville høre min manns stemme. «Nei», han dro litt på det. Barratt kunne nok ikke komme i telefonen, han var ikke hjemme. Jeg svarte da kort og godt, at jeg ville høre hans egen stemme, så kunne han selv snakke med meg. Så ble samtalen avbrutt.

Vel en time etterpå fikk jeg en ny oppringning, og denne gangen var det den kjære, gode, trygge stemmen, og den lille hjertelige latteren hans. Han hadde vært ute på landet og kunne derfor ikke komme i telefonen. Enden på det hele ble at jeg og en av småguttene dro av gårde ennå samme kveld ut i den mørke februarnatten. Og jeg måtte regne med sjøsyken. Men vi kom vel fram, og jeg fikk oppleve 8 underfulle dager der.

Vi bodde hos kjøpmann Rasmussen og fru-
en Elisabeth Rasmussen, en god kvinnetype,
riktig en mor i Israel. Bare å være i hennes
nærhet, var en velsignelse. En følte som om en
kunne si: «Dra dine sko av dine føtter, for
du er på hellig grunn.» For alle grener av Guds
arbeid hadde hun et klart syn. Jeg tror hennes
datter var en av de første kvinnelige misjo-
nærer som reiste ut til China, for China In-
land Mission.

Også en annen av pinsevennene i Kristi-
ansand, en ung mann ved navn Gerård, reiste
ut til China som misjonær. Han giftet seg før
han reiste ut, men jeg tror hans hustru ble
syk, så hun kunne ikke reise ut med ham. Han
fikk virke i China bare i to år, så døde han.

DEN GAMLE GATEN

Jeg går sjelden gjennom Sofiegate uten at jeg ser opp mot to hus. I det ene bodde en kjær søster, Mina Hansen. Hun er forlengst hjemme hos Herren nå. Men der hadde vi noen av de merkverdige bønnemøter i vekkelens første dager. En tysk og en dansk prest var til stede der, eieren og redaktøren av «Kirkeklokken», et par svenske pastorer, en friherrinne fra Stockholm, venner fra Holmsbo, og fra flere steder i landet. Alle fant vi veien dit opp til søster Mina. Og der søkte vi og mottok kraften fra det høye og priste Gud i nye tunger. Det var ingen store menn og kvinner i den forsamlingen. Alle var vi blitt så bitte små, og det eneste svar vi kunne gi på spørsmålet: «Hvorfor er dere her?» var: «Vi ønsker å se Jesus.»

Alltid minnes jeg de møtene når jeg ser opp til de vinduer. Disse minner er uutslettelige.

Lenger nede i gaten, i den store murgård med de mange verandaer, bodde en engelsk

frelsesoffiser, oberst Maidment med familie. Han likte å tale med min mann, og min mann med ham, da de jo begge var englendere. Riktig en prektig, gudfryktig mann var han.

Senere ble de forflyttet til Canada, og noen år senere leste jeg i Krigsropet, at han med 50 andre offiserer hadde vært på en kongress, men da de var på hjemveien og seilte nedover St. Lawrencefloden, støtte skipet på, jeg minnes ikke om det var et isfjell eller noe annet. De omkom alle de kjekke offiserene, obersten og fruen med. Jeg har ofte tenkt på hvorledes det ble med alle de kjære barn, men dem tok nok Jesus seg av på en spesiell måte. det er jeg viss på.

DEN GLADE MURER

En meget merkelig mann hadde vi i de første vekkelser i Torggaten 7. Andresen hette han, mange kalte ham «den glade murer». «Men jeg er ikke murer,» sa han og likte ikke navnet. I mange, mange år sto et lite fotografi av ham i en vakker ramme på min manns skrivebord. Det ga alltid en inspirasjon å se på det ansiktet.

Men hadde du tenkt å gå i Torggaten 7 og nyte en god formiddagspreken, og du kom til å sitte på samme benk som Andresen, så kunne du si farvel til den drøm. Fikk han høre et godt skriftsted, eller noe ble velsignet for ham, så begynte han å ryste, og sidemannen rystet, og benken rystet, og alle som satt på benken rystet og mistet all sin høytidelighet. Dog forsøkte vi ikke å flytte på oss. Vi følte det var Guds Ånd som rystet ham, og vi andre ville også gjerne motta en del av samme Ånd.

Han ble Herren et utkåret vitne. For den enkle, tarvelige manns vitnesbyrd bøyde flere seg, som sto langt over ham i verden.

Han kunne be. En kveld var han oppe i vårt hjem og drakk te. En prest var også til stede. Først falt Andresen på kne da vi ba borbønnen. Senere, da samtalen om vårt yndlingstema Jesus ble varmere, kom han atter på kne og slik ble det 3—4 ganger under vårt aftensmåltid.

Han var for å bruke speidernes motto: «Alltid beredt». Som et Herrens brennende vitne dro han omkring i Østfold. Han døde plutselig i Larvik, og vi var med da de senket hans kiste i gravbakken på Gamlebyens kirkegård her i Oslo.

«Anna bibel»

En kjær søster som hette Anna, vil jeg også nevne. Hun kom til oss den gang vi var i Sentralkirken for 50 år siden og sa at Gud minnet henne så om å arbeide blant de gamle og bortglemte.

Hvor mange ganger den kjære søster kom til meg siden og sa hun var så trett fordi hun hadde sunget og talt inn i så mange hørerør.

Men de gamles glede og takknemlighet var jo full erstatning for hennes arbeid.

En av metodistkirkens biskoper var i Norge en sommer. Han hadde sin frue med, og hun var meget virksom i Herrens arbeid. Hun hadde blant annet opprettet et bibelkvinnefond, som ga litt hjelp til kvinner i mange

land. Vår søster Anna fikk 20 kr. måneden av dette fond, og så kunne hun arbeide i småstunder så langt som disse penger rakk. Men hun arbeidet omtrent hele dagen, og jeg tror neppe hun i disse år fikk noen ekstra kollekt. Vi kjente i det hele tatt så lite til disse ekstra kollekter. Alle hadde vi lite penger, og alle måtte vi greie oss, og ikke måtte vi komme i gjeld.

«Anna bibelkvinne» hette hun ute i forsamlingen, men i vårt hjem blant barna hette hun ikke annet enn «Anna bibel». Det ble aldri til noe annet navn. Hun kom med inn i veknelsen, ble åndsdøpt, og var en av de tidligere ekspeditører av Korsets Seier.

Haug var menighetens første kasserer. Han og søster Anna giftet seg da de var i 50—60 årsalderen.

Så for en del år siden gled også de ned av livets landevei, og fergemannen brakte dem over til det lyse land.

BETANIAHJEMMET

Diakonissesaken hadde allerede i flere år arbeidet seg fram i metodistkirken. Vi fikk være de første som hjalp de tre første søstre til rette. Barratt var hjemmets første forstander og jeg dets kasserer. Vi la mange lyse planer sammen.

Søster Hanna Thoresen, en av de tre, ble hjemmets første bestyrerinne og var det like til hun ble 70 år. Hun var en stillfarende kvinne, men hun vokste med gjerningen år for år, og hun var hjemmets drivende kraft.

Naturligvis vokste det opp en stab prektige søstre om henne. Nå bor de eldre søstre i sitt eget vakre aldershjem. Søster Hanna var nylig 75 år. Jeg hadde da gleden av å være til stede sammen med en del venner og representanter og flere av byens leger, for å lykkønske henne.

PROSTINNEN

I vekkelens første dager i Danmark, åpnet fru prostinne Molldrup sitt hjem for oss. Jeg forsto senere at hjemmet hverken var stort eller velstående, men Gud hadde åpnet hennes hjerte, som fordum Lydias, og hun tok imot alle. Der kom de alle sammen for å be, søke frelse, Åndens dåp, og min mann hadde nok å gjøre hele dagen med å veilede sjeler.

I sin store visdom oppreiser Gud enkelte hjem, og åpner enkeltes hjerter for å gjøre tjenester en viss tid. Senere legger han arbeidet over på andre, men uten disse førstes hjelp kunne vanskelig begynnelsen gjøres. Den kjære, høyt kultiverte prostinne, hvor meget sårende hun måtte døye av sin omgangskrets. Men hun sto støtt og fast. Nå er hun også hjemme der hvor et beger kaldt vann til Herrens små ikke er glemt.

SKUESPILLERINNE ANNA LARSEN

De første minner jeg har om skuespillerinne Anna Larsen er fra hennes villa i Amalieveien. Der så jeg henne en kveld hun satt på en lav stol i sin stue, hadde sin luth i fanget og sang: «Alle, alle skal se. Alle, alle skal se den herlige frelser jeg eier, Ham alle, alle skal se.»

Jeg syntes det var et innbydende syn. Rundt omkring satt alle hennes gjester; kunstnere, litterater, malere, forfattere, skuespillere og flere andre. De var innbudt å komme fra kl. 8 til kl. 12 om kvelden. Så kom de da, når de var ferdig på sine aviskontorer eller teaterforestillinger, og nå satt de der og hørte den enkle, vakre sang: «Ham alle, alle skal se.»

Sjelden har min kjære mann hatt en mer inspirerende og vitebegjærlig forsamling. Uvilkårlig trakk de stolene nærmere, og der satt han og fortalte disse mennesker om Jesus. Og ordet grep dem. De betraktet ham ikke her som den «farlige mann». De så inn i hans milde, gode øyne, og de forsto at han mente hva han sa.

En ung dame og herre satte seg bort til meg, og fruen fortalte: «Jeg hadde i min barndom en viss lengsel og dragelse etter Gud, jeg forsto det ikke. Jeg skulle da konfirmeres og skulle bo hos den lutherske biskop det halve året. Jeg fortalte ham at jeg lengtet etter Gud, og han sa: «Vent nå, når du får mer undervisning i Guds ord, så kommer det nok.» Men det kom ikke. Så kom konfirmasjonsdagen. Da tenkte jeg: «nå kommer det, nå blir min lengsel tilfredsstillet, men tenk», sa hun og så på meg, «det kom ikke. Så vendte jeg meg bort fra kristendommen, den ga meg jo intet.»

Jeg forsøkte å vise henne til den riktige frelsesvei, til ham som kan gi livet og sjelen fred og hvile. Jeg tror vi skal få se frukter av den sæd, som ble utsådd så rikelig i fru Anna Larsens hjem den kveld.

Fru Larsen brøt straks med teateret og pådro seg derved en stor mulkt for kontraktbrudd. Hun solgte sin villa, og vi fikk en del penger fra en venn i England, men ennå var det ikke nok. Hun ble på den tid betraktet som overnervøs og overspent.

Hun kom da på en nerveklinikk og oppholdt seg der et par uker, inntil overlægen sa: «Dem fru Larsen feiler det ingenting, det er nok oss andre som er nervøse!» Så slapp hun da ut, og ble fri sin kontrakt.

Hun ble senere gift med kandidat Bjørner,

som den gang var leder for unge menns kristelige forening i Helsingør.

Da Anna Larsen var blitt fri fra teateret, begynte hun å reise rundt og holde opplesninger, «Abels død», «Verdens deiligste rose» og mange andre gode stykker. Etterpå fortalte hun så om sin omvendelse. Vår eldste datter, Mary reiste med henne på en lengre turnè rundt i Sverige og Norge. Min datter spilte og fru Anna Larsen leste opp.

Fru Anna Larsen Bjørner var den gang ikke så sikker på hva hennes livsgjerning heretter skulle bli. Kallet til å preke Guds ord forekom henne så uendelig høyt og krevende, og hun selv så uverdigg til det. Men Herren slapp ikke sin tjenerinne. Stille og ømt ledet han henne, og så sto hun da en dag alene med Jesus, og som hans vitne. Før hadde hun gledet verdslige mennesker med sitt åndrike spill, ja, mange ganger hadde hun sett dem gråte også. Men nå skulle hun ut på en arena, og være med å kjempe i et spill hvor levende sjeler var innsatsen. Og Herren kronet hennes troskap med et «Vel gjort!» Fremdeles er hun ute på livets kampplass, og ennå lyder hennes sang klar og høy: Alle, alle skal se den herlige frelser jeg eier. Ham alle, alle skal se».

En av de damer, som var hos fru Anna Larsen den minneverdige kveld i Amalieveien, var skuespillerinne fru Anna Lewini. Hun ble

også frelst og reiste adskillig, både i Norge og Sverige. Hun var flere uker i Møllergaten 38 og virket, da vi hadde vårt lokale der. Senere

Hettiaratchy.

reiste hun til Ceylon, og har arbeidet der i over 30 år som misjonær.

Mange av de eldre venner husker nok den mørkebrune inder Hettiaratchy, som var fra Ceylon. Han var også her i Norge og reiste rundt og vitnet. Likeså var den vel kjente Josef Israel fra Madras her iblant oss flere ganger.

HELE FAMILIEN I DANMARK

Året etter var Barratt atter nede i København. Nå hadde flere venner samlet seg, og han ble innbudt av en hotelleier til å virke der for lengre tid. Vennene ville gjerne jeg skulle komme der ned, men vi hadde allerede leid på Holmsbu, og skulle tilbringe sommerferien der, og jeg kunne ikke forlate alle barna. Så fikk jeg brev tilbake at også alle barna var invitert, men ennå følte jeg meg ikke fri til å ta imot innbydelsen. Min søster skulle nemlig tilbringe sin ferie hos oss. Jeg fikk da brev på ny at også hun var velkommen ned.

Så var der ikke flere betenkeligheter. Vi lot en predikantfamilie, som trengte det så vel, få reise til Holmsbu, og alle vi andre, vår hus-hjelp med, 9 personer i tallet, reiste til København.

Her tilbrakte vi en deilig sommer ute på et vakkert landgods, og nøt bare vennlighet og kjærlighet.

Når Tom reiste inn til København et par ganger om uken, fikk jeg være med, og da

På reise.

bodde vi alltid hos den kjære, gode prostinne Møllerup.

Da vi reiste fra København, sa våre gode vertsfolk til oss: «Nå har du et sted hvor du alltid kan sende barna, når du ønsker å følge din mann ut på hans reiser.»

Grosserer Plum var også en av forgrunnsfigurene i de første vekkelser i Danmark. Han var eier av bladet «Kirkeklokken», og utga en mengde biografier over hellige menns og kvinners liv. Han ga oss i grunnen den første impuls til å utbre og selge bøker. Han forærte meg en mengde bøker og jeg solgte dem i Norge for en bagatell. Hele hans blad og alle hans bøker gikk under navnet: «Immanuel-fondet».

Vår venn hotelleieren og hr. Plum tok Barratt avsides en dag og spurte om han ikke ville slå seg ned i København. De ville gi oss et hjem og sørge for våre barns utdannelse, men vi ble straks klar over at det ikke var et kall fra Herren.

Ved vår avreise fra København besluttet vennene seg til å gi oss en kollekt, og den ble den største vi noen gang har fått, 1800 kroner.

Straks etter vår hjemkomst til Oslo, fikk Barratt telegrafisk bud om å komme en tur til India. Reisepenger fikk han pr. telegraf. Jeg satte den store kollekt i banken straks jeg kom til Oslo. Det merkelige var at han ikke fikk

anledning eller fikk noen penger der ute i India å sende hjem til oss, men Herren visste om våre behov, og de 1800 kroner rakk akkurat ut de 9 måneder Tom var borte. Gud er trofast!

Våre venner godseieren og frue i København tok jo også avstand fra oss etter et halvt års forløp, så de ville jo i sannhet vært «rørkjep- per» å støtte seg til. Plum vedble å være vek- kelsens og vår gode venn, skjønt han aldri lot seg døpe som troende.

MIN MANN'S INDIATUR

Jeg burde vel nevne litt om min manns indiatur. Det var jo ikke så morsomt å se ham dra av sted igjen, etter å ha vært borte i Amerika i 15 mnd., 2 år tidligere, men kallet kom, og han måtte reise. På den tid hadde han jo ikke noen forsamling eller menighet å vareta i Oslo. Reisen gikk over Italia. Der traff han vår datter Mary, som fremdeles var på skole og musikkakademi i Rom.

Videre gikk det gjennom Suez og det Røde Hav til Bombay. Det var i den varme tid, så alle misjonærer og europeere var dradd til fjells, og der hadde de sine bibelmøter og konferanser. Arthur Cornelius, som er vår misjonær i India, fortalte en gang han var hjemme på ferie at han hadde vært på samme sted som Barratt hadde vært. En gammel hindupastor ble så glad ved å høre at Cornelius kjente pastor Barratt. Han sa: «Ser du det orgelet der? Bakom det krøp jeg ned, og idet pastor Barratt la sine hender på mitt hode, ble jeg fylt med den Hellige Ånd og begynte å tale i tunger.» «Hils ham», sa han gledes-

Ved Jordan.

strålende. Min mann dvelte alltid med en spesiell inderlighet ved sitt opphold der.

På hjemreisen stanset han i Syria, hvor pastor Mygind var misjonær. På et av møtene ble en ung kvinne døpt i den Hellige Ånd, og lovprisningen og den høylydte takksigelse lød ut gjennom de åpne vinduer, så folketrengselen ble stor.

På vår siste reise i Danmark fikk vi hilsen fra henne, og hun sa at Guds ild brente stadig i hennes hjerte. Det verk som den Hellige Ånd utfører i et menneskehjerte, er ekte og forblivende.

Palestina ville Barratt også besøke. Han ville se det land hvor Jesus hadde levd som menneske, og hvor han hadde utført sine store under. Og å se Golgata og Getsemane, syntes han å måtte regne blant sitt livs skjønneste minner. Den følelse som betok ham da toget dampet oppover, og han så ordet Jerusalem skrevet på stasjonen, tok nesten pusten fra ham.

Hva ville det bli for oss som nå lever i det 20. århundre, når vårt tog engang stanser nær den gyldne port, og vi ser at stasjonens navn er det «Himmelske Jerusalem»? «Da kaster jeg min vandringsstav, for da er reisen slutt.»

Etterpå stanset han noen måneder i Sveits. Noen forsamlinger ble dannet, og flere av de menn og kvinner som da kom med, lever ennå.

MINE VENNER PREDIKANTENE

En annen klasse av mine venner er våre predikanter. Det er ansvarsbevisste, kjekke, modne menn og kvinner, lykkelige og tilfredse hjemme og på misjonsmarken. Og hele deres ferd tyder på at de er akkurat på den plass Herren ville ha dem. Jeg så dem som gutter og piker i vår søndagsskole. De gikk ut og inn med sine foreldre. De var ikke redde for de stormende møter, skjønt de fikk døye mange vonde ord på skolen og andre steder, fordi de var «skvær Barratt».

Det var en smedevise som var nokså utbredt i vekkelens første dager. Et vers lød slik: — — «Så går vi til Barratt og får vår synd forlatt, der taler de i tunger og bærer seg som unger.»

Disse og andre ting gjorde vår oppvoksende ungdom stålsatt og forberedte dem på de vanskeligheter og brytninger som siden ville komme. Jeg så dem som ungdommer vandre blant oss med dette undrende over seg: «Hva mon Herren vil med mitt liv?»

Jeg så dem når de tok sin bibel og gitar med ut på sin første reise, kanskje bare ut i forstaden eller til en nabobygd. De hadde funnet sin tekst og tenkt ut sin tale, men når de nådde fram til stedet, var både teksten og talen forduftet. Så var det ikke annet å falle tilbake på enn sin egen erfaring, og sin opplevelse med Gud. Da mislyktes talen aldri, men nådde nettopp inn i en eller annen ungdoms hjerte.

La meg fortelle dere hva Barratt engang fortalte meg etter sin hjemkomst fra England. Inntil da hadde han bare våget å lese opp prekenene på norsk fra Wesley og Moody, men nå ville han forsøke å preke selv. Han hadde da vært i Norge et par år. Hans tekst var: «Herrens navn er et fast tårn, til det løper den rettferdige og blir berget.» Ordspr. 18, 10.

Da han kom hjem, spurte han sin far, hva han syntes om hans preken. «Gutten min,» sa han, idet han så alvorlig, men vennlig på ham. «Du hadde god bruk for det faste tårnet selv i dag.»

Han syntes kanskje at teksten var for opphøyet og innholdet og utleggelsen for mager.

Min kjære venn glemte aldri sin gode fars kritikk og søkte alltid å si og bære fram sin konges budskap i så lett forståelig, og på samme tid et så korrekt språk som mulig.

Og slik vokste også disse unge predikanter

fram. Jeg la merke til dem etter at de hadde sagt sitt ja til Herrens kall, som lød: «Hvem skal jeg sende, og hvem vil gå for oss?» Esaias 6, 8. Jeg traff dem igjen utover Norges byer og bygder. Jeg så misjonærene når de kom hjem fra sin første periode på misjonsmarken. Et slikt folk har jeg sett vokse opp omkring meg, og jeg regner dem med glede blant de menn og kvinner som jeg møtte på min livsvei.

PREDIKANT WIGGLESWORTH

Hvem av våre venner minnes ikke Wigglesworth? kanskje de unge ikke har sett ham. Derfor vil jeg tegne ham i noen korte trekk. Vi møtte ham i Sunderland, England. Der ble han åndsdøpt under en konferanse. Hans prektige hustru Sally var også med den gangen. De var ledere av en mindre menighet, og hun var predikanten. Jeg kan ennå se henne for mitt indre blikk. Hun gikk alltid med en liten «søsterhatt». Noen år etter døde hun, og Wigglesworth omtalte henne ofte i sine taler.

Senere ble Wigglesworth en «globetrotter», en som reiser verden rundt. Vi minnes med inderlig glede de ganger han var i Norge. Mange husker da han holdt sine møter i Turnhallen, hvorledes køen strakte seg langt forbi Idrettens hus.

Han ba for mange hundre syke, og mange ble helbredet. Hans taler var ildfulle. Folk syntes undertiden han var hardhendt når han ba for syke. Han salvet dem med olje, ba for dem, og ga dem et puff at de skulle gå videre.

redd for at golvet skulle styrte ned, så enorm var trengselen.

Wigglesworth lever ennå i England, og er nå 86 år.

Folk syntes han så streng og alvorlig ut, men jeg så ham også fra en annen side. Vi var nemlig hans gjester i hans hjem i Bradford, England, og da viste han en ømhet og vennlighet mot oss som jeg ikke trodde ham i besiddelse av. Han passet så godt på meg, jeg måtte ikke utsettes for trekk. Så tok han oss med i sin bil en to dagers tur oppover til Nord-England, viste oss en del av landets severdigheter, gamle ruiner av klostre, og steder fra middelalderen.

Jeg lærte de engelske brødre å kjenne, og skjønt de i mange ting hadde en annen virkemåte enn vi her i Norge, sto de helt for Jesus.

PASTOR GEORGE JEFFREYS

Ved et senere besøk i London traff vi George Jeffreys, en predikant som ble leder for den største gruppe av pinsevenner i England. Ingen samlet som han de store skarer i «Krystallpalasset», Englands største lokale. En mengde syke ble også helbredet der.

På møtene i London hørte vi også hva vi kalte for det «Himmelske kor». En bror eller søster kunne begynne å synge i tunger, så falt en annen inn med en undertone, så en tredje, og så en fjerde. Det var en vidunderlig samklang i Ånden, noe helt annet enn det beste sangkor kunne prestere. Umiddelbart ble vi alle hensatt i det «himmelske», og

George Jeffreys.

måtte tenke på sangen av de frelste, som overgår mange vannes brus. Kan hende noen av mine lesere også har hørt det «Himmelske kor», for Gud er ikke innskrenket til et spesielt land eller folk.

Jeffreys har også vært her i Norge en gang sammen med sin bror, og talte da i Møllergt. 38. Siste gang vi traff ham, var på den store internasjonale konferanse i Stockholm, som også var den siste konferanse Barratt deltok i. På enkelte punkter måtte min mann imøtegå ham, men den forholdsvis yngre mann tok godt imot lærdommen.

*VENNER VI TRAFF PÅ VÅR
AMERIKATUR*

Da Barratt og jeg var på en 15 måneders tur i Amerika i året 1926, traff vi mange av de brødre og søstre, som vi hadde lest om.

I New-York traff vi også pastor Brown. Hans hustru prekte hver søndag ettermiddag kl. 3 i Glad Tidings Tabernaklet, som var pinsevennenes største lokale i byen. Pastor Brown var også til stede den kveld Barratt ble åndsdøpt.

Vi hørte også Billy Sunday. Jeg tror det var i Kansas City. Min mann pleide beskrive hans taleferdighet som når det ble stukket hull på en ertesekk. Ordene trillet og trillet. Mannen gikk og sprang, ja, han sto også på en stol innenfor talerstolen, så jeg var redd for han skulle stupe utover. Men hans tilhørere var dypt grepet. Hans emne var Belsasars gjestebud. Naturligvis, vi norske ville ikke synes så godt om denne prekemåte, men menneskene er så forskjellige. F. eks. En mann får et brev en dag at han har arvet 10 000 kr. fra en gammel tante, og en annen mann får et lignende brev. Den første mann slenger sitt verktøy, kaster overallen, og farer av sted smilende og

glad til banken, og hever sine penger. Den andre leser brevet fem ganger minst, putter det i lommeboken, og går rolig hjem, pynter seg, og går så til banken. Naturligvis fikk han sine penger, men det fikk den første mann også. Begge fikk det samme, men menneskene er så forskjellige.

Billy Sunday var en lykkelig mann og brakte mange til Jesus.

I Chicago var det noen møter i Poul Readers Tabernakel, en meget enkel trebygning med jordgulv. Noen store ovner sto rundt veggene, for det var bitterlig kaldt i Chicago den vinteren. En mann sto på plattformen. Han talte litt, og fikk folk til å synge litt.

«Nå skal vi synge en sang,» sa han en dag, og i koret var det omkvedet at vi skulle smile for Jesus. Når vi nå kommer til ordet «smiler», sa han neste gang, skal vi ikke synge det, men vi skal vende oss mot hverandre og smile.» Spør om folk ble glade, forsøk selv i et lite møte og se virkningen.

Som ung mann var Poul Reader inne på en predikantskole. Han ville, som sin far, bli metodistpredikant. Han hadde spinket og spart på dollaren i et helt år for å komme på denne skole, og nå var han der. Et av de første foredrag som professoren ved skolen holdt, var om profeten Jonas. Han forklarte og beskrev historien fra alle kanter, og fant fram alle de slående

trekk i den, «men», sa han til sist, «det er meget mystikk og mange babyloniske trekk angående begivenheten, så den må leses og forståes med et visst forbehold».

Da reiste unge Reader seg i klassen: «Hva for noe?» sa han, «nå har jeg i et halvt år spinnet og spart penger for å komme hit å forberede meg til å bli en predikant, og så forteller De oss at historien om Jonas er en myte.» «Unge mann,» sa professoren godmodig, idet han gikk ned over klasseværelset og stanset foran Reader. Han slo ham på skulderen og sa: «Jeg liker slike unge menn som Dem som tenker og reflekterer. Vil de komme hjem til meg i morgen og spise middag, så skal vi tale mer om saken.»

«Og jeg gikk,» sa Reader, «men den middagen ble en dyr middag. Da jeg hadde spist og talt med ham, så var jeg blitt ferdig med kristendommen og religionen for mange år. Jeg forlot straks skolen, gikk ut i verden og ble bryter. Først flere år etter fant Herren meg på ny, og nå er jeg her og preker for dere i dette tabernakel.»

Ja, slik kan det gå, når nyteologien får innpass i et lands skoler og universiteter.

Jeg kan ikke stanse ved de forskjellige byer eller vennegrupper som vi besøkte. De kommer og går, — kommer og går i mitt sinn, men en stor takk fyller mitt hjerte for alt jeg fikk se og oppleve.

PÅ VESTKYSTEN

En kjøretur i naturparken.

Da vi var på vestkysten av Amerika, i Tacoma, tok noen venner oss med i en bil gjennom den store naturpark, oppover mot et snedekt fjell, Mount Ranier. Vi kunne ikke nå opp til snegrensen, men så folk med isøkser og tau om livet, som ville forsøke å nå toppen. Vi derimot stanset vår bil oppe på et høydedrag, og skulle spise vår medbrakte lunch. Men hvor skulle vi sette oss ned? De små fjellsletter var tett dekket med blomster, et stykke var det blå blomster, et annet stykke gule eller røde.

Jeg tok fram et pledd og skulle til å legge det ut over engen da Tom ropte ut: «Å, du kan da ikke sette deg på alle disse blomstene, Laura!» Nei, det var virkelig for galt, men til slutt måtte vi bre teppet ut, og ødelegge en masse blomster.

Hvilken overflod! Hvor skjønt pynter ikke Herren både fjellsider og dalbunner. Da vi skulle kjøre hjem, kom vi til et sted hvor det var

en «utsikt». Vi måtte stige ut av bilen, og gikk over den trange fjellstien, og nådde et lite plataå.

Hadde jeg vel noen gang i mitt liv sett noe så opphøyet?

Dypt, dypt der nede skunnet den blågrønne iselv, og sneen lå innimellom grantrærne på begge sider. Hadde det vært mennesker der nede i dalen, hadde de vel vært så små som prikker. Så vilt, så gripende, så majestetisk. Jeg sa til min mann: «Å, be til Gud, Tom,» men han sa: «Be du selv,» og der på det lille fjellplataet falt vi på kne, og jeg måtte beundre og takke denne veldige Gud, som kunne frambringe noe så skjønt, og det i denne verden, som var så full av synd og onde mennesker. Jeg måtte takke fordi han var min far, og jeg visste, «at det halve var ei fortalt» av den herlighet som jeg ved hans nåde skulle få skue utover, når jeg fikk være blant den store, hvite flokk, som lignet «de tusen berge full av sne».

VÅRE BRØDRE

I bymisjonens dager hadde Barratt en god hjelper i br. M. H. Sæther. Nå er han tilsynsmann (eldste) i Menigheten i Filadelfia. Da så Tom senere reiste til Amerika, falt meget av arbeidet på br. Sæther og meg. I de dager telefonerte vi ikke våre annonser til avisene. Jeg gikk selv med dem tre ganger i uken, og Sæther tok seg meget av vår sang og musikk.

Vi hadde jo en pastor som skulle lede arbeidet, men han og misjonselevene var meget opptatt, og så falt det da meget på oss to. De store møter vi hadde i Calmeyergaten ved høytidene, hjalp han med å arrangere. I de brev jeg sendte til Tom da han var i Amerika, sto det ofte: «Sæther og jeg, jeg og Sæther.»

Da pinsevekkelsen kom, ble Sæther med, ikke som tilhenger, men som en av oss, og der har han vært nå i alle år, og elsket og arbeidet saken fram for Guds nåde.

I de 15 mnd. da Barratt var på sin siste tur i Amerika, var Sæther forstander for menigheten.

Jeg var en gang på en visitt ute hos en kjær søster. Hun var begynt i Torggaten 7, og der brukte de «Schibbolett». «Hvorfor gir ikke din mann ut en sangbok?» sa hun, hun visste at Barratt holdt møter rundt omkring da. Han hadde nesten ikke tenkt seg muligheten av å samle til en ny sangbok, men da jeg kom hjem og fortalte ham dette, begynte han å samle sanger og prøve seg fram. Og til slutt fikk vi «Maran-Ata», og det navnet fant jeg ut.

Eldstebrøder Hjalmar Ruud var vår første «selger» da «Maran-Ata» kom. Han fortalte meg at han solgte flere hundre den første dag. En brøder bebreidet ham at han ikke var på plattformen og deltok der, men br. Ruud mente at for tiden hadde Herren innsatt ham som selger av «Maran-Ata». Begge deler måtte utføres med villighet, og med glad hjerte.

JOHAN MAGNUSSEN

Hvem blant oss kjente ikke Johan Magnussen? Alltid gikk han litt krumbøyd, og ansiktet var fullt av rynker, men innenfor rynkene var det meget solskinn. Han var glad i Gud og i Guds folk. Sukket og klaget han noen gang, så var det over «gikten», den var

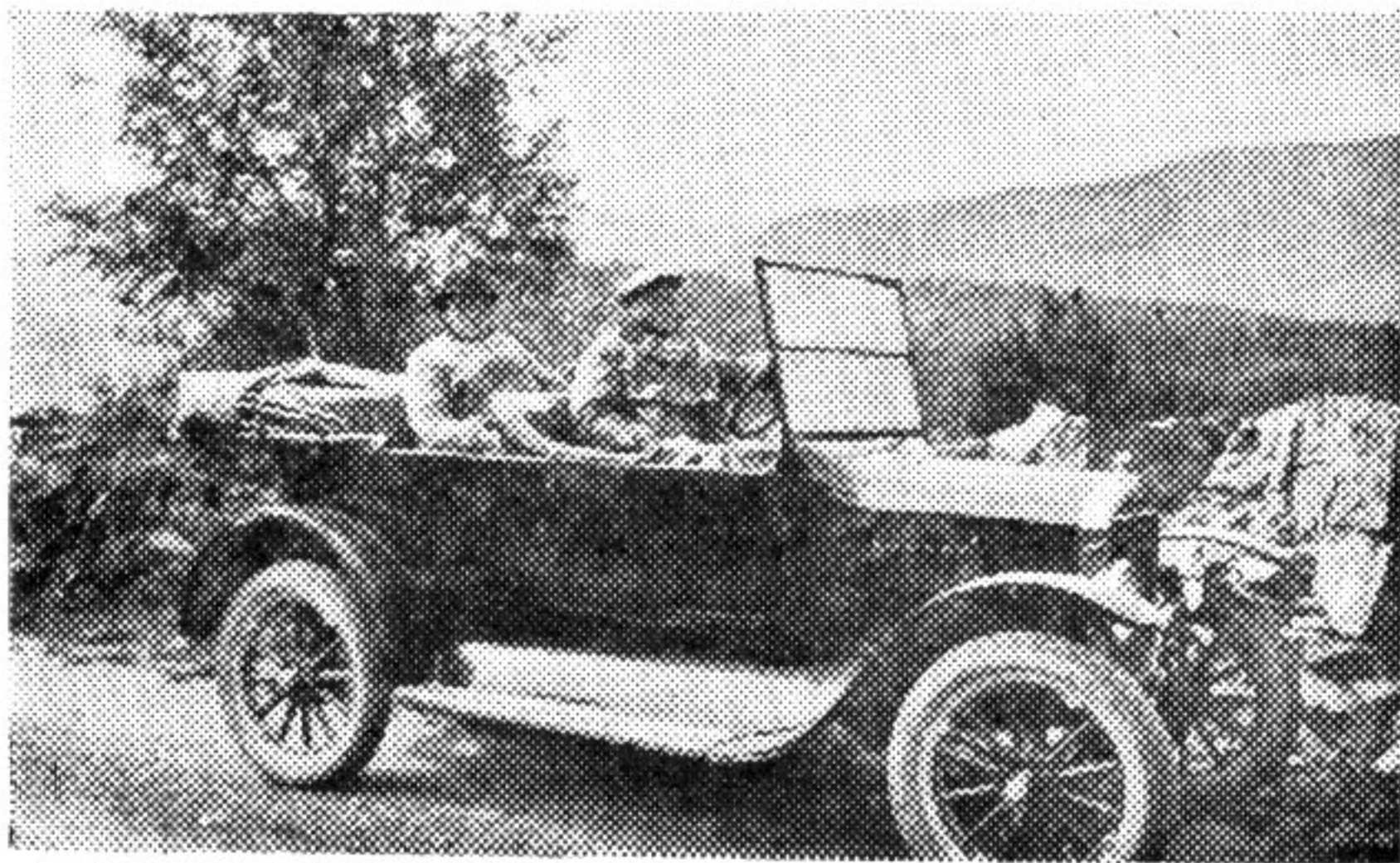
riktig slem mot ham, og det så ikke ut til at han noensinne ble den kvitt.

Hans virkefelt var oppover dalene. Engang ville han absolutt ha Barratt og meg med seg oppover til Lesja og Lom. Det var riktig tidlig på våren, så vi kunne kjøre isen oppover på Lågen. Hvilken morsom og herlig tur det var for oss byfolk. Godt inntullet i pelser og fotposer nøt vi turen, og Magnussen var me-

get tilfreds. Han hadde venner der oppe i dalen, og mange folk bodde omkring der, og nå skulle Barratt holde møter.

Et sted langt oppe i Lom, bodde presten og hans hustru. Hun hadde vært ungdomskamerat med Tom i Hardanger. Hun ble gift fjorten dager etter oss. De hadde vært prestefolk i Jostedalen, den ensomme fjelldal, og nu bodde de her i Lom. Jeg skal si mine lesere at det var ikke rare greiene til prestegård slike folk hadde den tiden. Lave, tilrøkede stuer, små vinduer, og stenlagte kjøkkener. Men disse folk fant seg tilrette der, og hun hadde likevel vært i Tyskland og fått sin eksamen i musikk.

En kan godt løfte på hatten for de gamle prester, som ble sittende i de bortgjemte prestegjeld. De trodde hva de lærte, og aktet lite

Johan Magnussen og «Evangeliebilen».

på ytre bekvemligheter. Den Herre Jesus fordrer derfor så meget mer av nåtidens predikanter og deres hustruer. Vi må være et eksempel i alle ting, vi har meget lettere for å oppnå ytre komfort.

Det var velsignede møter vi fikk være med på. Et møte var bestemt til en lørdag middag kl. 12, men huset var stuvende fullt på en sådan tid. Vi venter å treffe sjeler som ble vunnet ved dette besøk, hjemme i himmelen.

Br. Magnussen ble trett av alle de tunge bakker og de lange spaserturer han måtte ta for å nå fram til møtestedene. Da han en gang var i Sverige, forærte noen venner ham en bil, og nå skulle det bli bedre dager, mente Magnussen. Han lærte aldri å kjøre bil selv, så alltid måtte en yngre evangelist kjøre for ham. Jeg er sikker på at mange av predikantene minnes den tid de var sjåfør for Magnussen.

Men så hendte det noe. Foruten de mange uhell med bilen, merket Magnussen at kollekten som skulle være til hans og evangelistenes underhold ikke strakk til for å leve. Folk tenkte som så: «Har han råd til å ha bil, så behøver han ingen penger av oss.» Magnussen og evangelisten var jo ikke tjent med det, og så solgte han bilen, og begynte å reise omkring på sitt gamle vis.

«Du og Barratt står alltid på min bønneliste», sa han med et lunt, ungdommelig smil.

OBERST BRENGLE

Jeg minnes oberst Brengle i Frelsesarmeen. Han var også en av dem som bar fram det sentrale i Bibelen: «Fullkommen renselse i Jesu blod.» Først måtte vi tro det, og så oppleve det.

Han talte i Metodistkirken en kveld. Etterpå var han inne i bønnerommet og ba med folk. Jeg synes ennå jeg kan kjenne kraften av berøringen, da han bøyde seg over meg.

Han var til stor velsignelse her i landet. Han kom fra Amerika. På et av møtene var det en småpike i 10-års alderen som ble åndsdøpt.

En rasjonerte ikke på tungetale i de dager. En tok godt imot og gledet seg ved lange budskap.

Den lille piken opptok nokså meget tid den kveld, og Guds Ånd virket mektig blant oss. Men etterpå kom det en mann fram og la sin hånd tungt på min manns arm og sa at nå fikk han sørge for at hun kunne begynne å tale norsk igjen. Det var overflødig av min mann å forsøke det. Det greidde Herren selv.

FRU BOOTH TUCKER

I Tempelet i Pilestredet var jeg også og hørte fru Booth Tucker, datter av den gamle general. Hun omkom senere ved en jernbaneulykke i Amerika. Den kvelden hadde hun talt inntrengende og lenge, og da ettermøtet begynte, gikk hun også rundt i salen sammen med norsk tolk, og ba inntrengende syndere å komme til «botsbenken».

Jeg hilste på henne idet hun gikk forbi meg, og så sa jeg: «Er De ikke svært trett nå, fru Booth?» Da så hun opp på meg med et lyst smil, og sa: «Å, det er mitt hjertes fryd, dette arbeidet.» Slik virket hun for Jesus alle sine dager.

CATHERINE BOOTH

Hennes mor, den gamle generals frue, så jeg aldri, (min mann var til stede ved hennes begravelse i London), men jeg leste den tykke bok som var kommet ut om henne. Jeg leste og ba, jeg leste og jeg gråt, jeg leste og innviet meg atter og atter til Herrens tjeneste. Kunne det være mulig, kunne Gud få så meget ut av en enkelt kvinnes liv?

Hun sier selv et sted i boken: «Jeg pleide aldri delta i møtene med tale eller vitnesbyrd. Jeg satt for det meste og hørte på min mann. En søndagskveld henimot møtets slutt, kom Guds røst til meg: «Hvorfor sier du ikke noe?» «Du kan ikke», sa en annen røst, «du kommer til å gjøre deg til narr.» Men da forregnet satan seg. Var det derfor jeg aldri talte, fordi jeg var redd for å bli en narr? Jo, jeg ville være en «narr» for Jesu skyld, og så reiste jeg meg og gikk like opp til talerstolen, og sa til min mann: «William, jeg ønsker å si litt.» Han ble så forbauset at han satte seg bent ned, idet han sa: «Min hustru ønsker å

tale litt», og fra den dag, sier hennes biograf, talte hun hver søndag, når ikke sykdom hindret henne, like til sin død. Jeg hadde også gleden og nytten av å lese gjennom flere av hennes prekener. Tusener vil i oppstandelsen prise henne salig, fordi hun kom til de håpløse og og syndebetyngede med et herlig bud om oppreisning.

Fru pastor Seehuus i Skien var jeg ikke meget sammen med, men dog så meget at jeg lærte å elske og skatte henne høyt. Hun var en av pinsevennenes «pionerer» der. Hellighet for Herren strålte ut av hennes hele person, og så lenge de gamle pinsevenner i Skien og omegn lever, vil de minnes henne.

PÅ TUR MED BLADMISJONEN

En sommer reiste vi med Blad- og traktatmisjonen til Vestlandet. En stor rutebil, samt en stor drosjebil, og i den satt min mann, jeg og en evangelist. Det var en vidunderlig tur. Vi stanset flere ganger underveis og holdt møter, og i bilen satt det noen som skulle passe på idet de passerte mennesker eller hus, og kaste ut noen eksemplarer av vårt blad «Korsets Seier». Det var virkelig en evangelisk reklametur, og jeg tror forvisst at noen ble frelst ved noen av de bladene. Ber vi nok for K. S., eller lar vi de gyldne anledninger gå oss forbi?

I Sverige utkommer «Evangelie Härold» i over 60.000 eksemplarer hver uke. Vi burde komme lengre fram.

Da vi hadde reist forbi Sandnes, kolliderte vår drosjebil med en annen. Døren ble slått av i vår bil, og glassbitene føk. Idet jeg reiste meg, fikk jeg et heftig støt for brystet.

En annen bil kom og tok Barratt og meg inn til Stavanger, og da jeg nå begynte å kjen-

ne smerter for brystet, mente de som kjørte oss. at jeg burde ta like opp til sykehuset og bli undersøkt. Dette var lørdags kveld. På sykehuset ble det konstatert at jeg hadde brukket flere ribben, og så ble jeg bandasjert og kjørt hjem. Jeg syntes jo at det var gruelig kjedelig å ligge syk hos en fremmed familie, og dessuten var det jo stevne i de dager.

Neste morgen våknet jeg ganske kjekk, men hvordan ville det vel bli hvis jeg forsøkte å kle på meg? Forsiktig stakk jeg den ene fot fram, og trakk strømpen på. Jo, det gikk bra. Likedan med den andre. Jo, det gikk utmerket, og så med hele påkledningen. Resultatet ble, at jeg satt på plattformen, overvar hele formiddagsmøtet og måtte si noen ord til slutt. Var ikke Herren god mot meg?

PÅ ST. HANSTUR

For en del år siden besøkte vi Ålesund. Det var en St. Hanskveld, og en hel del av menighetens folk hadde leid en motorskøyte, og vi skulle ha en tur om kvelden utover mellom holmene. Vi reiste forbi mange båtlag der de bråkte og visene klang, mens vi i vår båt hygget oss med de deilige Maran-Atasangene, og priste Gud høylydt.

Plutselig tørnet vår båt på et skjær, og begynte øyeblikkelig å krenge voldsomt over. Det oppsto en svær uro, vi hadde jo flere barn om bord, og alle ble jo drevet til den laveste kant. På bunnen av båten lå matpakker, og det ble vill uorden.

Vi ropte og skrek om hjelp, men det var så meget sang og rop i alle båter, så de trodde ikke det var alvor.

Jeg ble stående stille ved Toms side. Et øyeblikk fløy tanken gjennom mitt hode: «Skulle du virkelig dø på denne måte?» Jeg syntes det var vemodig, men hadde ikke noen

egentlig frykt. Jeg kunne jo svømme, men i det øyeblikk jeg kom i vannet, visste jeg at alt var usikkert. Men i sin godhet sparte Herren oss. Plutselig kom vi løs, og da kom båten snart på rett kjøel. Da ble der på ny takk og lovprisning til Gud. Så satte vi kursen mot byen, og dro stille hjem, hver til sitt.

REISEN VIA STOCKHOLM TIL LETTLAND

I året 1930 var vi igjen i Stockholm ved pinsetider, og var til stede ved møtene, som dengang holdtes i forskjellige lokaler, da menigheten ennå ikke hadde fått sitt store, prektige lokale. Etter å ha overvært de deilige møter der, reiste vi rett over til Riga i Lettland, og så videre til Danzig.

Lederen for den russiske Øst-Europeiske misjon ville vi skulle reise dit for å se forholdene der. Senere besøkte vi også Polen, og en del landsbyer i Hvite-Russland som det kaltes.

I Riga traff vi pastor John Bormann, som var pastor i Baptistkirken, hvor det første møte ble holdt. Han kunne dessverre bare russisk og lettisk, og bare noen få engelske og tyske ord. Men senere på dagen kom pastor D. Grevin fra Jelgava. Han kunne engelsk godt, og ble en god tolk for oss. Jeg erindrer at pastor Bormann ved møtets slutt kalte hele menigheten fram til bønn, og hele plattformen og plassen foran ble fylt av folk, som lå der med opprakte hender og ba, og priste Gud høylydt.

«Så høyt kan nok ikke vi be på våre kanter», sa broder Grevin, for da ville politiet ha grepet inn. Vårt arbeid er ikke så beskyttet av autoritetene som Bormanns. På disse trakter hadde min mann aldri vært, og det var rart å høre lettisk, polsk, russisk, engelsk og norsk om hverandre. •

I Riga traff vi en broder som fortalte at han hadde vært bosatt i Russland i 25 år under tsarveldet, og hadde tjent en liten formue, men da revolusjonen kom, måtte han, som så mange andre, forlate alt. Hans sønn ville ikke reise fra farmen, og ble arrestert, og sendt til Sibiria. Svigersønnen og datteren ble også arrestert. Hvor de var visste ingen.

Broderen virker nå i Herrens tjeneste, og er glad for å ha sluppet fra det med livet. Han fortalte at han hadde vært tolk for en russisk baptistprest, som hadde flyktet fra Russland. Denne hadde gjemt seg bort under en gjødselhaug i 24 timer, deretter sto han i vann til halsen i 36 timer, og slapp på denne måte over grensen. Vennene kunne berette om store trengsler, liten religionsfrihet og utvisning, men de hadde ikke tapt sin frimodighet.

Vi gjorde oss i stand til å reise til Jelgava, hvor pastor Grevin virket. Han var gift med en norsk dame fra Lillestrøm. Hun hette Rakel Larsen som pike, og hennes mor hette Anna Larsen. Sammen hadde de to gått på våre møter

i Møllergaten 38, da veknelsen kom til Norge i 1907. Siden reiste de til Amerika, og det var der de traff broder Grevin, som var polakk. Han var frelst og hadde gått på bibelskole. Det var der Herren talte til dem, at de skulle reise til Polen og vitne for folket der.

Der var det unge søstre som reiser rundt som kolportører, og utfører et godt arbeid. Barratt fikk anledning til å snakke med en av dem som bodde hos Grevin, og spurte henne hvorledes hun virket. «Når jeg får mine to koffertene fylt av bibler, testamenter, blad, skrifter og traktater, så henger jeg dem over ryggen på en stang. Nesten hele året går jeg uten sko, for da er det meget bedre å gå. Nå er jeg kommet inn til «hjemmet» her for å hvile et par dager, og så dra ut igjen.»

Hun møtte, som så mange av våre evangelister her i Norge, motstand og forfølgelse, men hun hadde fått sitt kall fra Herren. Det er trøstefullt å tenke på at rundt omkring i Europa i de katolske land finnes det en del virkelig frelste menn og kvinner, bortgjemte og glemte, som har fått dette kall fra Gud, og deres lønn vil sikkert bli stor, når oppgjørsdagen kommer.

Barratt fikk også anledning til å tale med pastor Grevins søster, som hadde forskjellige ting å fortelle. Hun reiste til Russland i 1914 da krigen brøt ut, og ble sykepleierske. Hun

Oldemor og Tordar.

ble kommunist, og kommunistene var svært vrede på de religiøse folk, på grunn av all den humbugen den gresk-katolske kirke fôr med. Et eksempel var da katolikkene hadde en av sine fester. I prosesjon bar de fram en kiste med en person i, som de sa var en «hellig» mann. De sa han hadde vært i himmelen, men var kommet tilbake.

Folk kom langveis fra for å se dette, og kastet sine penger i kisten. Det var fattige folk, som ofte ga sine siste skillinger. Men så kom kommunistene og dro kisten på torget, og skar den «hellige» mann i stykker, og de fant ut at han bare besto av halm, vatt og silkebånd. Ingen kunne tro at noen kunne bedra på den måten. Da ble det en kamp på ny, og katolikkene fikk atter fatt i kisten, og satte den «hellige» mann i stand igjen, og fortsatte opptoget. Grevins søster ble senere frelst.

I en landsby i Russland var vi rundt og beså oss, og var bl.a. en tur i skogen, til et sted hvor troende ble døpt. Vi måtte der gå forbi kirkegården, og den så meget fattigslig ut. Store trekors, til dels med den dobbelte tverstang, som russerne bruker, den underste litt på skrå. På mange av korsene hang det håndklær. Vi spurte hva det skulle bety. «Jo», ble det svart, tanken er den, at de avdøde trenger å tørre seg når de vasker seg, og når de skal oppstå.» Men flere av håndklærne var råtne

allerede og revet i stykker, og var revet bort fra korsene, og vi spurte om ikke det kunne overbevise dem om at tanken var uholdbar.

Dette er jo det rene hedenskap. Det blir til og med lagt ut mat tre ganger i året. Det hendte hvis soldatene var i forlegenhet for håndklær, at de simpelthen gikk til de russiske kirkegårder og stjal håndklærne som hang på korsene. Hundene sloss om maten på gravene.

Det er her hvor overtro og vantro flourer, at våre kjære pinsevenner kjemper for sannheten og forsøker å bringe lys over det mørke som hviler over disse landsbyer, og gi dem et helt evangelium. Slik var det på hele vår ferd gjennom Polen og Hvite-Russland. Små sprette menigheter i hus og hytter, ulærte menn lærte av Gud, en surdeig i de store riker i Øst-Europa. Det var overmåte interessant for meg å få være med på denne reisen, for når jeg tenker over hvor primitiv deres gudstjeneste og hvor enkelt disse menneskers levesett var, så har jeg alltid måttet ydmyke meg for Gud, dersom kritikk eller egenkjærighet noen gang ville trenge seg inn i mitt hjerte.

PASTOR LEWI PETHRUS

En av mine venner som ennå lever, er pastor Lewi Pethrus i Stockholm. Han kom på våre møter i Torggt. 7, Oslo, da han var en ung mann. Han betjente da en baptistmenighet i Sverige. Da han et par år senere ble åndsdøpt, forlot han og en stor del av vennene baptistsamfunnet, og dannet så den første pinsemenigheten i Stockholm. Han ble en kjær venn for Barratt og følgelig også for meg.

Å besøke ham og hans menighet i Stockholm var alltid som en festreise for oss. Hans prekener var dypt gripende og hjertelige, og hele hans personlighet knyttet oss nærmere sammen. Siste gang han var i Oslo var for å følge sin kjære venn til hans siste hvilested, og prekenen han holdt ved min manns bære minnes av mange ennå.

Gud har brukt br. Pethrus til mange underfulle ting i hans hjemland Sverige. Og de svenske pinsevenner har også utstrakt sitt virke til store deler av Sør-Amerika.

T. B. BARRATT

Jeg blir ei gammel.

Av John E. Roberts.

(Oversatt fra engelsk av T. B. Barratt.)

*Folk sier at jeg gammel blir,
man sier det ofte med et flir,
og ingen det fortier!
Men gammel blir ei jeg — hva enn man sier.
Det svake hylster jeg bebor,
blir gammelt — luter litt mot jord!
Men hylst'ret er ei meg, min bror!*

*Hva om mitt hår blir grått og hvitt?
En hederskrans det er forslitt!
Hva om mitt syn blir svakt og matt?
Jeg ser dog Ham — mitt hjertes skatt.
Han ofret har sitt liv for meg
på Golgata — den røde hei!*

*Hva gjør det vel om tidens plog
sin fure på min panne drog?
Et annet hus som han har bygg't,*

*meg venter hist, jeg går så trygt!
Hva om min røst knapt høres mer?
Mitt hjerte våker, synger — ber?*

*Min hørsel er vel ei så god
som da jeg i min ungdom stod.
Dog kan jeg høre Jesus si:
«Her, kjære barn, går livets sti!»*

*Det ytre menneske må gå,
selv om man søker å motstå!
Det går til grunne, blir til støv,
som fagrest blomst blant jordens løv!*

*Det indre menneske består,
blir sterkere hvert år som går!
Si, hvordan kan jeg gammel bli,
som går så glad på Jesu sti?*

*Snart flyr min ånd mot him'lens port,
jeg flytter fra mitt hylster bort!
Jeg kaster kjødets drakt og går
dit hen hvor jeg min krone får!
På gylne gater møtes vi!
Da får du se: Jeg kan ei gammel bli!*

Min lille bok ville ikke bli fullstendig dersom jeg ikke fikk sagt noen ord om min manns liv. Mange av hans venner vil minnes at han

ble frelst som 12 års gammel gutt. Han fikk virkelig oppleve å bli født på ny. Det gikk opp og ned med den livsglade gutt, men da han i 17 års alderen var på ferietur til sitt hjem i Hardanger, stanset han noen dager i Stavanger, hvor hans mor møtte ham. Der kom han i metodistkirken hvor han møtte Herren på en slik måte, at han fra da av ble bunnet fast med evige bånd. Ved hjemkomsten, (han hadde da vært 5 år i England på skole), begynte han straks å arbeide for Jesus, skjønt han slett ikke kunne tale godt norsk da. Når han om lørdagene var fri fra sin fars kontor, reiste han rundt i fjordene med en del av de omvendte grubearbeidere og holdt oppbyggelsesmøter.

De troende i de dager hadde lite syn for frigjørelse i Kristus. De fortalte Tom at himmelveien nok ikke var så lett, og at hvetebrødsdagene hans snart ville bli til ende. Ved disse tider hadde Tom nettopp lest en liten bok, som hadde som titel, «To veier til himmelen». Det var en bønneringsleder som talte til sine venner på et husmøte. «Jeg hadde alltid trodd», sa lederen, «at det bare fantes *en* vei til himmelen, men nu vet jeg at det er *to*.» Det finnes bare en port å komme inn gjennom, og de fører begge til den gyldne port. Den ene vei går langs en grøft, og der er lange strekninger med tornekratt. Liten utsikt er det også, og av og til kan en høre brøl av ville dyr. Passer en seg

To gode venner.

ikke riktig godt, kan en lett falle, for det er mange snublestener.

Pilegrimene klager ofte over at himmelveien er trang, — meget trang, men de har dog forvissningen i seg at hvis de holder ut, så vil de nå fram. Det høres ikke megen jubel-sang fra folkene som vandrer på denne lavere vei. Undertiden hører du deres sang: «Mon jeg skal nå det skjønne land, som snubler gang på gang?» «Og så», tilføyde bønneringslederen, «må de opp en bratt bakke før de når den gylne port.»

Den annen vei går også gjennom den samme port, men når de vel er kommet innenfor, så hører de sang fra en vei høyere oppe: «Jeg lever opp på fjellet, der er himlen lys og klar. Jeg drikker av kildevellet, som aldri tar ende.» «Å,» sier pilegrimene, «dit opp vil vi.» Og i full tillit til Herrens løfter iler de lykkelige fram og er på den høyere vei. Hvilke utsikter, hvilken herlig duft fra skogen. Der finnes Eskols druer, der finnes fikener og granatepler, og der er honning.

Den vei fant Tom ut at han ville vandre på, og på denne vei forble han hele sitt liv. Arbeidsdagen ble lang, men ikke for lang. Det kunne komme vanskeligheter også på denne vei. Solen kunne stikke voldsomt, men så hadde kong Emanuel, som var landets hersker, latt oppføre hytter som vern mot heten. Og

når regnstrømmene kom, forfølgelsenes regn, misforståelsenes regn, da var det alltid ly for pilegrimene i klippens rifter. Og skjønt man vandret på en slik velsignet vei, kunne en likevel høre røster høyere oppe, som jublet til en og sang: «Det blir bedre år for år i dette Kana'an.»

Årene gikk. Av og til øynet vi den gylne port, men min manns dagsverk var ennå ikke slutt. Hans dagsmarsjer ble kortere, og hans gang ikke så lett.

Som vi satt der en slik aften oppe på det behagelige fjellet, sa jeg til ham: «Kunne du ikke slutte ditt arbeid som predikant nå, så kunne vi to ha noen rolige, hyggelige år. Vi kunne gå sammen til Herrens hus, og sitte ved siden av hverandre på benken, og du kunne lese for meg, (mitt syn var allerede da begynt å bli svakt, og han var slik en ypperlig foreleser).»

Da vendte han seg mot meg og sa: «Hustru, det skal du ikke be meg om. Når Herren sier jeg skal slutte, så skal jeg gjøre det.» Og han sa det på en slik høytidelig og inspirert måte at jeg aldri mer vågde å nevne det for ham.

De to, tre år han ennå levde, satte han fremdeles troens kikkert for sine øyne og skuet langt utover i Guds verden. Han så sikkert noe, for etterpå sa han: «Det er ennå meget land å innta.» Han så sikkert Chinas over-

befolkede rike med dets tusenårige, gamle religioner om Buddha og Konfucius. Han så Japans flinke folk, som strebet etter Vestens kultur, og dog var så opptatt av sine avguder. Han så det lukkede Tibet, og det myldrende India, med så altfor få åndsfylte vitner. Han så Islands snemarker, med presteskap som var innstillet på spiritisme. Og påny så han i ånden mannen fra Makedonia som sto og ropte til Paulus: «Kom over og hjelp oss.»

Ja, verden trenger hjelp. Nå når alt er slått hulter til bulter, trengs det åndsfylte arbeidere overalt i alle land. Derfor kunne min mann si, idet han tok kikkerten fra sine øyne: «Det er ennå meget land å innta for den Herre Jesus.»

Han gikk inn gjennom den gylne port, men hele rustningen ble tilbake. Og enhver Jesu Kristi stridsmann må ta den på seg, gjøre sitt beste og erobre nytt land.

«Herrens gamle helter går, en for en de floden når.» Oppbruddsdagen kommer vel snart for noen hver av oss. Ingen av oss skal vel ved slutten av vårt liv kunne annet enn takke Gud for de mange velsignede utsyn og nådebesøk vi fikk være med på i jordens trange daler, og for at vi, etter å ha fullendt løpet, står lykkelige hjemme i den stad, hvis byggmester og grunnlegger Gud er.

